

BEKÖSZÖNTŐ

„Magyarország virága”

Szép és költői Erzsébet korabeli megnevezése, ám mit tud mondani a XXI. század embere számára egy XIII. századi szent életútja? Egyáltalán hogyan tekintünk a szentekre? Az átlagosnál jámborabbak voltak ők, akiket úgysem tudunk utolérni életszentségben, és akik nem is szenvedtek annyira saját gyarlóságaiktól és a világ kihívásaitól, mint mi?

Hogyan tekintünk a magyar szentekre? Mint akik egy adott történelmi korban beteljesítették küldetésüket, ám életpéldájuk ma már követhetetlen (ld. Szent Margit vezeklései), alakjuk pedig nemzeti relikvia, amit nagy ünnepeken leporolunk, netán körbehordozunk?

Árpád-házi Szent Erzsébet, „Magyarország virága” a maga korában vadvirágnak számított az akkori – különösen a német – udvari ízlés szerint. Nyíltságával, temperamentumával néha beleütközött az etikettbe. Szenvedélyesen szeretett, bőkezűen, nagylelkűen adakozott, s nem ismert korlátot az imában sem. Teljességre törekedve élt, nem csak módjával, beosztva. A szenvedély azonban nála nem az élet öncélú kiélését jelentette, hanem a szolgálat szeretetét.

Ha ma – az ezoterika, a fitness-őrület és a pszichologizálás, az értéktorzulás és az „identitáskeresés” világában – interjú készülne Erzsébettel, az előkelő asszonnyal (szinte halljuk: a mi „Teréz anyánkkal”), valószínűleg feltennék neki a kérdést, hogy mi a jó az éjszakai imádságban, és mit tesz szabadidejében, ha éppen nem férjét kíséri vagy fogadásokat tart, tehát hogyan valósítja meg önmagát?

Erzsébet értetlenkedve válaszolna: nem neki kell, hogy jó legyen, s örül, hogy minden idejét szeretteinek és a szegényeinek áldozhatja. S különben is: Krisztus követését akarja megvalósítani, nem önmagát. Csak ezáltal lesz ő önmaga...

Úgy kell tehát tekinteni szentjeinkre, ahogy ők maguk is szívesen tekintenének magukra: mint akik nem gyarlóságaikat siratják csupán, főleg nem a körülményeket, hanem akaraterejüket megfeszítve – vagy ha nem megy, bizalommal teli ráhagyatkozással –, az ima erejével felfegyverkezve próbálják napról napra felülmúlni önmagukat, megtagadni saját önzésüket, ami nem áll ellentétben személyiségük kibontakoztatásával.

Árpád-házi Szent Erzsébet, Magyarország virága, segíts bennünket is a tökéletesedés útján!

M. Enikő

LELKISÉG

Szent Erzsébetből hős szeretet árad

ÁRPÁD-HÁZI SZENT ERZSÉBET

Életrajza

Árpád-házi Szent Erzsébet életét több hiteles forrásból ismerjük. Magdeburgi Konrád ferences szerzetes, Erzsébet lelkivezetője egy évvel a szent halála után már rövid életrajzot

szerkesztett(Summa vitae), s függeléként tanúk igazolta csodák sorozatát csatolta hozzá. A kanonizációs eljárás aktája is megőrződött, amely négy szolgáló vallomásaiból és Konrád tanúskodásából áll. Ezeken kívül három 13. századi életrajz is ismert.

„ Erzsébet, a magyar király lánya, nemes volt származását tekintve , de méginkább hite és vallása által. Már amúgy is híres családját példáival még nemesebbé, csodáival még ragyogóbbá, a szentség kegyelmével még díszesebbé tette”-kezdi a Legenda aurea (Arany legenda) a róla szóló fejezetet.

Szent Erzsébet 1207-ben született, a hagyomány szerint a sárospataki vagy a pozsonyi várban. Újabb feltevések szerint azonban Óbuda lehetett a születési helye. Szülei: II. András magyar király és Merániai Gertrúd.

Még itthon, apja óbudai várban történt vele a híres rózsacsoda, amelyet a Karthauzi Névtelen a következőképpen mond el:

„ Történék egy napon, mikoron nagy hideg volna, hogy úgy, mint senki ne láthatná, vinne apró maradékokat az vár kapuja elébe a szegényeknek. És íme, elől találá az ő atyja, csodálkozván rajta, mit járna és hová sietne. Megszólítá őt: „ Fiam, Erzsébet, hová mégy, mit vissz?” Az nemes király leánya, miért felette szemérmes vala, nagyon megszegyenlé magát és megijede, és nem tudá félelmében egyebet mit felelni:” Ím, rózsát viszők.” Az ő atyja mint eszös ember meggondolá, hogy nem volna rózsaaavirágnak ideje, hozzá hívá, és meglátá kebelét, hát mind szép rózsaavirág az aszjú(ti. száraz) apró portéka.”

Erzsébetet 4 éves korában eljegyzik Hermann örgróf ugyancsak Hermann nevű fiával, így Wartburg várába kerül további neveltetésre. Itt éri 6 évesen a tragédia: anyja gyilkosság áldozata lesz. Nem sokkal később gyermek jegyese, Hermann gróf is hirtelen meghal. A kis királylányt az udvar haza akarja küldeni, azonban az örgróf eljegyzik másik fiával, Lajossal. Fényes esküvőt tartanak 1221-ben (kutatók szerint a jelenlegi pesti plébániatemplomban.)

Fontos tény, hogy Erzsébet és Lajos a szülői kívánság mellet saját akaratukból is egybetartoznak. Ennek is köszönhető, hogy amikor az esküvő előtt az örgróf meghal, és a rokonok megpróbálnak éket verni a fiatalok közé, minden tervük zátonyra fut. Hogy mi is a kifogás Erzsébettel szemben, azon kívül, hogy idegen? Több okot is fel tudnak hozni: pl. a felserdülő leánykát nem foglalkoztatja nagyon az udvari etikett. Unja a lovagköltők verseit, szívesebben lovagol. Gyermekkorából megismert adakozó lelkülete továbbra is megmarad, sőt egyre inkább kiteljesedik. Temperamentumos, ám imában, böjtben és adakozásban sem ismer határt. Egyik szolgálója így vall Erzsébet kanonizációjakor:

„ Csodálatos szeretettel szerették egymást és jámbor szavakkal kölcsönösen Isten dicsőítésére és szolgálatára buzdították egymást.”

Ebből látszik, hogy Lajos elfogadja Erzsébetet olyannak, amilyen , sőt, lelkében vele tart. Az 1225-ös éhínség idején pl. megengedi neki, hogy a vár tartalékait szétossza a szegények között. A kor szokásaival ellentétben-ismét a rokonok megütközésére- férj és feleség egy asztalnál étkezik, sőt testvérnek szólítja egymást. Három gyermekük születik: Hermann, Zsófia és Gertrúd. (Ez utóbbi premontrei apácaként követi anyját az életszentségben.)

A boldogság csak néhány évig tarthat, ugyanis Lajos keresztes hadjáratban esik áldozatul a vitézeket pusztító járványnak. Az elváláskor Erzsébetnek – kölcsönös hűségük jeléül – adott gyűrű a hagyomány szerint Lajos halálakor (1227. szept. 11.) meghasad, s Erzsébet így kiált fájdmában: „ Jaj, Uram, most az egész világ meghalt számomra!”

A megalkuvásoktól idegenkedő Erzsébet jobbnak látja gyermekeivel elhagyni Wartburg várát. A legújabb kutatások szerint nem elüldözték, hanem önként követte a „Szegénység Úrnőt”. Marburgban letelepedve gyóntatója, Konrád – akit még férje életében a pápa ajánlott számára – komoly vezekléseket ró rá. Erzsébet Assisi Szent Ferenc rendjéhez kötődik lelkiségében. Konrád minden szigora ellenére óvja is a törékeny asszonyt:

„Könnyek között kérte tőlem, hogy házról házra járva koldulhasson. Amikor ezt megtagadtam tőle, azt válaszolta: „ Akkor olyat teszek, amit nem tilthat meg nekem!”, és nagypénteken,

amikor az oltárok minden ékességüktől meg voltak fosztva, a ferencesek kápolnájának oltárára tette kezét, és lemondott a saját akaratáról és a volág minden pompájáról. Amikor mindarról is le akart mondani, amiye van, erőszakkal elhúztam az oltártól...”-írja IX. Gergely pápának.

Erzsébet menhelyeket alapít, de az önmegtagadások közt is megmarad valóságérzéke: gyermekeit barátaira bízta, akik biztonságos otthont tudnak nyújtani nekik akkor, amikor Erzsébet jobbára mások könyörületére hagyatkozhat, ill. megbetegszik.

1231-ben már tudatosan készül férje után az atyai házba. Mindenét elosztja, majd derűs lélekkel hel meg 1231. november 16-áról 17-ére virradó éjszaka. Marburgban temetik el, és sírja hamarosan zarándokhely lesz. Marburgi Konrád buzgósága folytán szentté avatása azonnal elkezdődik. Az ünnepélyes misén, miután tetemét fölemelik a sírból, a följánlaskor maga II. Frigyes császár leveszi fejéről a koronát és ünnepélyesen a szent fejére helyezi.

A *Gloriosus in maiestate* (Dicsőséges a fenségben) kezdetű bulla, amelyet IX. Gergely pápa bocsátott ki, 1235. május 27-én kelt. Erzsébet apja, II. András király erről még értesült, mert csak néhány hónappal később, szeptember 21-én halt meg¹.

Halála utáni csodák

A 13. századi források beszámolnak Boldog – ill. Szent Erzsébet csodatételeiről. A legkorábbi feljegyzések már Erzsébet halála évéből származnak. Szólnak a „ halva született, majd életre kelt” fiúról, a sánta fiú, a púpos és golyvás leány, a vakon született, a béna, az epilepsziás, az őrjöngő gyógyulásáról.

Álljon itt példaként a mai kor számára „A poliptól megszabadított és a szektából megtért özvegy” csodás gyógyulása:

„ A trieri egyházmegyéhez tartozó Denzenrode községbeli özvegyasszony, Guta arra a kérdésre, miként szabadult meg a polipjától, amitől, ezt eskü alatt vallotta, 12 évig szenvedett. E betegség alatt bizonyos ideig a lyoni szegények hitetlen szektájához csatlakozott. Ebben az állapotában sem élőtől, sem a testből eltávozott és már dicsőségben lévő lelkektől nem kaphatott orvoslást a bajára. Végre jobb belátásra térve és szektáját megtagadva saját elhatározásából a gyónás jótéteményéhez folyamodott, ahol is papja a megfelelő elégtételre kötelezte. Ennek teljesítése után sietve elindult Erzsébet örgrófné sírjához, ahol segítségért könyörgött, mondván: „ Szent úrnő, szabadíts meg orrom eme förtelmességétől, megígérem, hogy sírodat egész életem folyamán évente fogadalmi ajándékokkal látogatom.” Miután az imádságot befejezte, abban a pillanatban megszabadult a betegségétől. Sem ő, sem mások nem tudták, mi lett azzal a húsdarabbal, ami az orrát eltorzította, és a betegség oka volt. A fia, Dietwinus, esküvel megerősítve állította, hogy valójában nem számolta az éveket, de több éven át látta őt poliptól eltorzítva és visszataszítónak, úgyhogy nem is akart, de nem is volt képes vele egy házban megmaradni. Az emberek ugyanis megütköztek a látásán és a szagán. Miután az özvegy visszatért szent Erzsébet sírjától, őt fia minden tekintetben egészségesnek látta, és ettől kezdve eretnokségéről sem tudott. Hermann, Adelwinus, Gottfried és oemeze-i Gerungus, az ugyanoda való Werner, arzbachi Siegfried mindenben az asszony fiával egyezően nyilatkoztak eskü alatt. Crafto, a kórház papja, látta a húst az orrában, és látta gyógyulása után úgy, hogy semmiféle torzulásnak a jele nem mutatkozott rajta.”²

Néhány gondolat Szent Erzsébet eme csodatétele kapcsán...

¹ Török József: *A magyar föld szentjei* (111-114 o.) alapján.

² **Szent Erzsébet csodái** / ford. Csalog Judit /et al./ . In: *Magyarország virága*/ szerk. J. Horváth Tamás és Szabó Irén, 46. o.)

A polippal küszködő és orvoshoz, paphoz, majd szektához is forduló asszony története több kérdést is felvet.

Egyrészt – a kor tudományos szintjéhez mérve – megközelítőleg pontos leírását látjuk egy ma is létező betegségnek. Látszik, mennyire pontosan kivizsgálták minden egyes csodatételt, több szemtanút: családtagot, szomszédot, orvost, papot is megidézve.

Másrészt rávilágít az eset arra, hogy az ű ember kétségbeesésében mennyire képes talajt veszteni, önmagát leértékelni, az isteni segítségben még kevésbé bízva fűhöz – fához kapkodni, magát mindenféle látnokoktól, „egyetlen igazságot” hirdető szektáktól vezetetni. Mintha mai történetet olvasnánk.

Azután érdemes figyelni az eset családi vonatkozásaira is. Az asszony már-már elviselhetetlen a környezete számára. Fia elköltözik tőle! Vagyis nem elég a testi kín, ehhez még az undorítóvá válás, a kitaszítottság megalázó érzése is hozzájárul. Senki nem gondol arra fiatalon, egészségben, hogy kerülhet ő is kiszolgáltatott helyzetbe.

Az asszony végül megtér, meggyógyul, és a környezete is vele örül. Azonban szenvedése és gyógyulása nemcsak önmaga, hanem környezete és a kései olvasó számára is tanulsággal szolgál.

M. Enikő

A LEGHÍRESEBB MAGYARFÖLDI SZENT

Árpád-házi Szent Erzsébet hatástörténete

Szent Erzsébetről azt írják, hogy a legjobban dokumentált középkori szent. Ehhez mi szívesen hozzáteszük, hogy ő szinte a legismertebb magyar szentünk. Négy évvel halála után szentté avatták. Életrajzát számos nyelvre lefordították, ma már japánul is olvasható. Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek atya a következőket írja:” Hatástörténete azóta is óriási a karitászra, a családi életre, a zeneirodalomra, a költészetre, a szépirodalomra és a művészetekre is. Fra Angelicótól kezdve sokan megfestették alakját. A történeti Magyarországon 122 templomot szenteltek tiszteletére, közülük a kassai dóm a leghíresebb. A németek Tübingiai Szent Erzsébetként tisztelik, de az egész keresztény világban nagy hatása van.”

A szenttéválás útja

Nem automatikusan lett szentté, nem azért, mert királyi család sarja volt. Szentté válása tudatos és hosszú keresztúton vált lehetővé a radikális Krisztus-követés által. Ma is elmondhatjuk, hogy sokan vannak, akik a családjuktól semmi támogatást nem kapnak a keresztény életben, sőt lebeszélnek és gátolják őket hitük gyakorlásában.

Imaélete és embertársi kapcsolatai

Mint menyasszony és hitves példaként állítható a mai időkben is. A neki szánt vőlegény, Herman halála után annak öccse, Lajos lett a férje. Kölcsönös vonzalmukról még a korabeli krónikák is megemlékeznek. Szent Erzsébet a templomban azon kapta magát, hogy férje szépségébe belefeledkezett. Utána elszégyellte magát, amikor a megfeszített Krisztust látta a kereszten. Sajnálta, hogy elébe helyezte Jézusnak.

A megpróbáltatás és szenvedés elviselésére is példát mutatott, imádságát feljegyezték az egykori krónikák: ”Uram, köszönöm neked nagy kegyelmedet és irgalmadat, hogy teljesítetted szegény szolgálóleányodnak nagy kívánságát, és súlyos bánatomban megvigasztaltál azzal, hogy szabad volt látnom még az én kedves bátyám és barátom földi maradványait. Valóban egész szívvel szerettem őt, jobban bármi másnál a földön. De nem

ejtek panaszos szót azért, hogy néked áldozta magát, és miközben a te akaratod szerint segíteni akart a Szentföldnek, idegenben lelte halálát. Te tudod, ha megfelelne isteni elhatározásodnak, akkor férjem élete, édes közelsége, drága, vidám arca kedvesebb lenne nekem a világ minden öröménél, gyönyörénél, tisztességénél és élvezeténél. Szívesen élnék vele szegénységben, mennék vele minden áldott nap koldulni, csak láthatnám újból szeretett vonásait, örvendezhetnék ismét olyannyira vonzó társalkodásának! Ám a te akaratoddal szemben, én legdrágább Uram, nem áhítozom semmire sem. Őt és magamat a te isteni akaratodba ajánlom. Nem kívánom, hogy bár élne még férjem, ha ez a kívánság akár csak hajszálnyival is vétene a te isteni akaratod ellen!”(Berchtold káplán). Ez a fajta hűség az egyház és a házastárs iránt példaértékű a mai időkben is.

fr. Sándor

ÁRPÁD-HÁZI SZENT ERZSÉBET MAGYARSÁGA

Hazádnak rendületlenül légy híve, ó magyar!

Tavaly a Nemzeti Imaévben hazánkért imádkoztunk. Idén pedig Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóját ünnepeljük. Az ő példájának követése, közbenjárásának kérése talán még többet is jelenthet, mint az elmúlt év imádsága. A közös imádság, engesztelés számos kegyelmének megtapasztalása mellett érezhettük azt is, hogy milyen nehéz hazánkért jól imádkozni, milyen kicsi bennünk a lelkesedés és milyen nehezen fogunk össze a jó cél érdekében.

„Halljad, leányom figyelj, hajtsd ide füledet, feledd el népedet és atyád házát” (Zsolt 44)

Árpád-házi Erzsébet magyar származású volt, de élete nagy részét hazánkon kívül töltötte. Nem ezen a földön vált szentté, nem valósultak meg életében a Szózatnak e szavai: „Itt élned, halnod kell!”, mégis az egyik legnagyobb magyar szentként ismerjük és neve egész Európában ismert.

II. András magyar király (1205-1235) és Gertrudis királyné (+1213) gyermeke, Erzsébet 1207-ben született. 1211-ben a Tübingiai tartományi gróf fia számára megkérte az akkor 4 éves Erzsébet kezét. A királyi pár beleegyezése után a gyermeket elvitték új otthonába. „A kor szokása volt – különösen dinasztikus házasságok esetén – a gyermekkorban kötött eljegyzés, s hogy a jövődő feleség abban az udvarban nevelkedjék, amelynek majdan úrnője lesz.”³

A IV. Lajos gróffal való házasságkötésre 1221-ben került sor, Erzsébet ekkor 14 éves volt. Házasságukból 3 gyermek született. Bár nem ők választották egymást, boldog házasságban éltek, melyet a kölcsönös szeretet és az erények gyakorlásában való együttműködés jellemezett. Közös életük azonban nem tarthatott sokáig. 1227-ben Erzsébet férje II. Frigyes császár hívására keresztes hadjáratba indult, és egy járványos láz következtében hamarosan meghalt. Az udvari intrikák férje halála után hamar elűzték Erzsébetet, először Eisenach városában keresett menedéket, aztán rokona, a bambergi püspök pártfogása alatt Marburg városában telepedett le, ahol kórházat is alapított. Itt élt haláláig.

³ Rácz Árpád (szerk.): Nagy képes Millineumi arcképcsarnok. Rubikon Könyvek 2002, 19. old.

Igen korán elhagyta tehát hazáját, de nem felejtette el magyarságát. „Nem szabad ugyanis felejtenuk, hogy András király teljes mértékben osztotta családjának és fájának büszke nemzeti önértetét s bizonyára gyermekeibe, a kis Erzsébetbe is korán becsepegtette ezt. Volt tehát rá gondja, hogy gyermeke új környezetben se érezze hiányát a magyar szónak. A már említett Fritzarli Hermann⁴ nem tudni milyen alapokon azt állítja, hogy elválásukkor András úr tizenhárom nemes magyar kisasszonyt rendelt lánya mellé, részben játszótársul, részben társalgóul, kiket azután a fejedelmi udvar később mind illően kiházasított. Biztosabb hírünk szól arról, hogy a királyúr lánya vallási és erkölcsi életének irányítását továbbra is megbízható magyar kezekben, bizonyos Farkas és Dávid nevű udvari káplánok kezében hagyta, akik a hagyomány szerint egészen Lajos fejedelem haláláig Wartburgban maradtak. Ezt magától IV. Béla királytól tudjuk, aki egy 1244-ben kelt oklevélben engedélyt adott Farkasnak és Dávidnak, hogy akkor már régebben jobb hazába költözött húga tiszteletére templomot építsenek. (...) IV. Béla egy másik, még ifjúkorában kibocsátott leveléből viszont arról értesülünk, hogy egyidőben Berthold ispán és felesége teljesített szolgálatot az akkor már özvegy Erzsébet oldalán s ezért a király hálából megerősítette fiait atyjuktól nyert Sopron megyei adománybirtokaikban.”⁵ A magyar királyi udvar és Erzsébet új hazája között tehát élénk kapcsolat volt, sokszor jöttek magyar vendégek a grófi udvarba, és a híres aacheni zarándoklatra járó magyarok is gyakran felkeresték. Erzsébet elköltözése után került sor édesanyjának, Gertrudisnak a magyar urak által való meggyilkolására is, mégis nem ehhez az eseményhez kötődően csak egy esetről tudunk, amikor a királylány hazalátogatott Magyarországra. Ez 1222 őszén, kevéssel Lajos fejedelemmel való egybekelése után történt. Ekkor mindössze három hónapot töltött szülőhazájában. „Szent Erzsébet tehát Tübingiába való költözésével nem vezett el sem családja, sem hazája számára. Az érintkezés közötte és az itthoni magyar világ között továbbra is megmaradt, aminthogy a magyar szó sem halt el távoli környezetében. A fejlődés azonban kétségtelenül az érintkezés ritkulásának irányában haladt. A rohamosan érő szent egyre inkább meghalt, nem a magyar haza, hanem általában a földi haza számára. A marburgi évek már túlnyomóan a földi hazától való elszakadásnak és az égi hazába való készülődésnek évei voltak. Szentünk még csak 24 éves volt – pontosan annyi, mint Lisieux-i Szent Teréz -, de már teljesen készen állott az átköltözésre. Úgy érezte magát, mint az indulni készülő vándormadár: teste szerint még itt lent időzött, de lelke szerint a másik hazába vágott.”⁶

„Ha valaki első akar lenni, legyen mindenki közül az utolsó, és mindegyiknek a szolgája” (Mk 9, 35).

Árpád-házi Szent Erzsébet bár fizikailag elszakadt szülőhazájától, lelkileg magyar maradt. Ezt bizonyítja halála utáni tiszteletének gyors felvirágzása. Szenté avatását és kultuszát természetesen IV. Béla király ösztönözte, de tiszteletét nem lehet emberi érdekből származó ügyeskedésekkel megmagyarázni. Nemcsak Magyarországon, hanem az egész keresztény világban elterjedt a híre. A magyar uralkodók szívesen adták leányaiknak az Erzsébet nevet. Az ő Wartburgi ismeretsége révén kerültek hazánkba Szent Ferenc fiai és lányai. Szintén az ő példája nyomán és szellemiségét követve nyíltak meg a tatárjárás sebeiből gyógyuló magyar szegények számára a kórházak, menhelyek, árvaházak és lelencotthonok.⁷ „Szent Erzsébet tehát holtában még kevésbé vezett el a magyarság számára, mint életében. Sőt halála után még jobban megtalálta az utat nemzetünk szívéhez. A földi fejedelemasszony

⁴ Az idézett cikk a rózsalegendával kapcsolatban említi először ezt a nevet: „Fritzarli Hermann, a XIV. század ismert laikus misztikusa szintén a magyar föld humuszából virágoztatja ki a bájos legendát.”

⁵ Balanyi György: Szent Erzsébet magyarsága. In. Vigilia, 1957., 423-424.old.

⁶ Uo. 424. old.

⁷ Vö.: uo. 425-426. old.

mennyei eszményé, a keresztény nőiesség és az irgalmas szeretet utolérhetetlen eszményévé finomult, akire csak szent vágyakozással és az utánzás eltökélt szándékával lehet feltekinteni.”⁸

De miért volt olyan vonzó életpéldája, halála után, és maradt napjainkban is az? Ezt a kérdést tette fel a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia novemberi, Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepére, születésének 800. évfordulójára írt körlevele is: „Most 800 év távlatából keressük: mi tette őt Európa szívévé, miért annyira vonzó ma is az ő alakja?” A körlevél az istenszeretet és a felebaráti szeretet egységét, a házasság szentségének megszentelő erejét, annak gyümölcseit és az irgalmasság cselekedeteit állítja elének követendő példaként. „Szent Erzsébet misztikus volt, a legtökéletesebbek közül való. Isten szeretetében élt, az evilági dolgok is Istent juttatták eszébe. Ahogy körülöttünk, úgy körülötte is kavargott a mulandóság, a családi viszályok, az ármánykodók, a hálátlanok, a földi boldogság, a királyi származás, a szülőföld, a vagyon, a hatalom – mind jött és ment, Erzsébet csak imádkozott és derűs maradt. Azon munkálkodott, hogy »vidámmá tegye az embereket«. Az ő élő istenszeretetének sugárzása szelídítette meg rosszakaróit és ragyogta be férjéhez fűződő szerelmét, családját, szegényeit, egész életáldozatát.”

A róla írt életrajzok is kiemelik a férjével való tiszta szeretetkapcsolatot, a szegények segítésére irányuló fáradhatatlan munkáját, és a szegénység iránti vágyát. Csak néhány esetet idézzünk a szegényekkel és betegekkel való találkozásaiából. „Ő már a világi dicsőségben erősen vágyakozott a koldusszegénységre. A szegénységről gyakran megemlékezett és beszélgetett a koldusokkal. Ismerte ugyanis Megváltónk mondását: »Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa« (Mt 5,3). Egyszer a palotában szolgálói előtt silány ruhákba öltözött és hitvány ronggyal kötötte be a fejét, majd így szólt: »Így fogok majd koldusként jární, amikor Krisztusért nyomorúságot szenvedek.« Nagycsütörtökön mindig ünnepélyesen teljesítette a szeretet parancsát, mosta a szegények lábát, mindegyiküknek ezüstpénzt adott. Egyik nagycsütörtökön több leprást vendégelt meg, lábukat és kezüket megmosta és a leggennyesebb, és legborzalmasabb helyeket csókolgatta a testükön. Aztán lábukhoz borulva kis ajándékot nyújtott át nekik. Ahol csak leprásokat talált, odaült melléjük, vigasztalta és türelemre buzdította a nyomorultakat.”⁹

Az óhajtott koldusszegénység hamarosan gyermekeivel együtt osztályrészéül jutott. Férje halála után az udvari intrikák és a rosszakarók minden özvegyi jussából kiűzték. Egy ideig több helyen húzta meg magát: disznók őrzésére való kis házban, egy pap házában, egy irigyének szűk helyiségében. Kénytelen volt gyermekeit mások gondjára bízni és végül Marburgban telepedett le. „A férj eltemetése után azonban érdekeit semmibe vették, és Erzsébet úgy, mint korábban, koldusorban és nélkülözésben élt. Míg végül lelkivezetője Konrád mester parancsára Marburgba költözött, ahol e gerle, e világ örömeit és élvezeteit megvetve felöltötte a lenézett silány szürke köntöst. Ott az özvegyi jussként kapott mintegy kétezer márkát különböző időpontokban szétosztotta a szegények között. Így egyetlen napon ötszáz márkát osztott ki az összegyűlt rendkívül szegény embereknek. Ezen kívül, ami még atyja, a magyar király házából osztott díszes holmija közül megmaradt, és mindenéről, amije még volt, örökre lemondott és a szegényeknek ajándékozta. A vándorok és szegények befogadására Marburg város falain kívül, a sík völgyben kórházat alapított.”¹⁰

Árpád-házi Szent Erzsébet élete felkiáltójel a mai magyarság számára is. A szegénység és gazdagság, a hatalom és kiszolgáltatottság jelenségei mindenkit érintenek. A 800 éve született királylány igen gazdag örökségnek örvendezhetett. A származásához fűződő anyagi örökségét megtarthatta volna magának, sőt idegen földön élve vigasztalhatta volna

⁸ Uo. 427.old.

⁹ Caesarius Heisterbacensis: Szent Erzsébet tartományi grófné életrajza (J. Horváth Tamás és Szabó Irén /szerk./:Magyarország Virága – 13. századi források Árpád-házi Szent Erzsébet életéből, 220.old.)

¹⁰ Uo. 226.old.

magát, a tartományi grófság minden anyagi lehetőségével. Ő mégis más örökséget választott. A lelki örökséget, melyet szintén királyi családjától kapott. A nemes erényes életet és életszentséget választotta, folytatva azt az utat, amin a legelső Árpád-házi uralkodók elindultak. Ha hazájától fizikailag el is kellett szakadnia, ehhez az úthoz hű maradt. Ahhoz a gazdagsághoz ragaszkodott, amit a Nagyboldogasszonynak felajánlott hazánk minden polgára remélhet. Isten országát találta meg, mint minden földi haza szegletkövét, és kovászat. Erre az örökségre építve ad példát minden őt követő magyar számára és mutat eszközöket hazánknak minden ellenséges támadással szemben.

Wass Albert *Hagyaték* című regényében a magyarság fennmaradásának kulcsát a hitben és a szeretetben találja. Az Istenbe vetett bizalom és a felebaráti szeretet csodáját vezeti végig a magyar történelem sorsfordító eseményeiben. A regény végén még egy rövid búcsúüzenetet hagy az olvasóknak, elsősorban az erdélyi magyaroknak: „...Örvendezetek hát, magyarok, bármit is lát szemetek a ma sötétjében: a szabadulás perce közeledik! Ne várjátok azonban, s ne keressétek se ágyúk dörgésében, se hangzatos politikai jelszavakban: az Úr igazsága halkán jár, és békesség kíséri. Az Ő akarata rendelkezett már minden dolgotokban, s az Ő rendelkezését nem az idő méri, hanem tudás, lelki tudás. Gondozzátok csak a mustármagvakat, s egyébbel ne törődjétek.

»Nem sokaság, de lélek végeze nagy dolgokat!« Ősi tanítás ez, amit a Kárpát-medence nagy horvát-magyar költője és hadvezére vetett papírra számotokra, évszázadokkal ezelőtt. Tartsátok észbe, magyarok. S ti is, Kárpát-medence testvér népei. Nem a nyelv teszi az embert. Az ember lelke emeli rangra a nyelvet, vagy taszítja útszéli árokba, a használat erkölcsi rendje szerint. Ne féljétek, a magyar lélek él. Teremtő Istenünk működik benne és általa. Ne csüggedjétek. Gondozzátok csak hűséggel a mustármagvakat.

Ha részeg magyarok káromkodásától sajdul fületek, ha szemetek a hitványak győzelmét véli látni úton-útfélen: ne döbbenjétek meg. Az Úr nem számokban méri az igazság győzelmét, hanem az igazak cselekedetében. Ne keserítsen a gyengék hűtlensége se. Sajnáljátok a nyelvét vesztett magyart, mert önmagát rövidíti csupán, nem nemzetét. A nemzet nem számokban él, de lélekben. Egy az Úr oldalán százezreknél is többet számít a jövő mérlegén. A gyöngeségében románná változott magyar nem a magyar jövődőt gyöngíti, hanem a román. Akárcsak a számtanban a pozitív és negatív előjelek: a lélek isteni pozitívumában működő ember előbbre viszi a világot meg a nemzetet, melyhez tartozik, míg a negatív selejt mélységbe húzza alá, amihez rátapad. Az igazak jövődjét lélek és szellem ereje formálja, s az Úr ereje emeli magosba.

Bízzatok, magyarok! A rabság és szenvedés napjai megszámláltattak. A szabadság hajnala dereng. Vigyázzátok a mustármagvakat!”

Ezeket a gondolatokat egy szintén hazájától távol élő magyar ember vetette papírra. Az Isten által vezetett „magyar lélek” hiteles példáját láthatjuk meg Árpád-házi Szent Erzsébetben, hiszen ő valóban „gondozta a mustármagvakat”, és mindenét, amije csak volt, régi és új hazáját is az örökkévalóság távlatában helyezte el. Teremtőjére bízta minden kincsét, és Megváltóját követve futotta végig rövid földi életpályáját. Mivel első akart lenni, megfogadta Mestere szavát, utolsó lett és mindenkinek a szolgája.

fr. Imre

ILYEN A SZERETET, AMIT ISTEN ELÉ VISZNEK...

Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóját ünnepeelve szeretném megosztani az olvasókkal mindazt, ami Erzsébet személyében, egyéniségében megfogott, hogy melyek azok a vonások, amelyek az ő példája által bennünket is közelebb vihetnek a célhoz.

„...aki a betegekben és nyomorultakban is Krisztust látta meg, s akinek a leprások és kítaszítottak körüli szolgálat istentiszteletté magasztosult. S a szegények és betegek megköszönték ezt neki? Nem, sokszor becsapták, s az utca sarába taszították. Derűsen, sőt, hálával fogadta ezt is.”¹¹

Hogyan jutott el idáig? A személyes Istennel való kapcsolata vezette, majd megismerkedett Assisi Szent Ferenc tanításával, aki példaképe lett. Mit tanulhatott tőle?

*„A gazdag Bernadonc-kereskedőházból származó nemes ifjú eleinte nem volt elég érett ahhoz, hogy konfrontációba kerüljön az emberi nyomorúsággal. **Önnevelése révén**, amely ugyanolyan mértékű volt, mint a szeme elé táruló emberi szenvedés, Ferenc ezeknek a kítaszítottaknak **szeretetteljes szolgájává alakította magát. Erzsébet**, akárcsak példaképe, Ferenc, **szintén elszenvedte ezt az átalakulást.**”*

*„És végül jegyezd meg azt is: A Szentlélek legnagyobb adománya, amit Krisztus a szolgálóinak ad, hogy az ember le tudja győzni önmagát, és Istenért, Isten szeretetéért szívesen elvisel minden nyomorúságot. Mert mindama csodálatos dolgokért, melyeket előbb elmondtam, nem magunkat kell dicsérni, mert az nem a miénk, hanem ha Istené. Mid van, amit nem tőle kaptál? De ha már megkaptad, akkor miért dicsekszel, mintha nem tőle kaptad volna? De a szomorúság és bántalmazások keresztjével dicsekedhetünk, mert az a miénk. És ezért mondta az apostol: **Távol legyen tőlem, hogy magam dicsérjem, hanem ha Urunk keresztjét.**”*
*„Ehhez még azt fűzöm hozzá, hogy (a testvérek) **ne ítélik el** azokat az embereket, akik puha és színes ruhákban járnak, és azokat sem, akik ételben-italban örömeiket lelik, **mindenki saját magát ítélje meg és vesse meg.**”*

És hogyan vált mindez valóra?

*„Elkezdte rendszeresen **látogatni a betegeket**, reggel és este, és a legnyomorultabbakat maga **ápolta**. Friss szalmát tett alájuk, válluknál fogva felemelte őket, és minden szamaritánus szolgálatot ellátott körülöttük.”*

Közben fontos figyelnünk Erzsébet emberi tulajdonságaira. Neki sem ment könnyen. Erőt kellett vennie magán, hogy Isten szeretete legyőzze benne, ami még földies.

*„Erzsébetnek is ugyanúgy megvoltak azok a lelki védekező mechanizmusai, amelyek az egészséges embereket az undorral óvják meg attól, hogy túl közel menjenek a beteghez és megfertőződjenek. Ez Erzsébet **önmagán való túllépésének diadala.**”*

Miután elhagyta az előkelő udvart, ezt mondta:

*„«Szeretnék az embereknek köszönetet mondani, de nem tudom, miért.»
Azután övéivel együtt inkább visszament a disznóólba.
Most, amikor már nem védte előkelő származása, megismerte az emberek igazi arcát.*

¹¹ Az idézetek Ernst Wies, Árpád-házi Szent Erzsébet c. könyvéből valók.

Talán szeretetet, hálát és segítőkészséget tapasztalt? Nem, leplezetlen gyűlölettel találta magát szemközt, még a legszegényebbek részéről is, akik állítólag oly közel állnak Istenhez.

«Egy öregasszony, aki betegsége idején gyakran kapott alamizsnát és hasznos orvosságokat, egyszer a templomba menet egy szűk utcában találkozott Szent Erzsébettel. A vastagon lefolyó szennyvíz miatt kövek voltak az út közepén. Az öregasszony nem akart kitérni, ezért a boldogságos Erzsébetet belelökte a sárba úgy, hogy beleesett, és tetőtől talpig csupa piszok lett. Mindezt **türelmesen elviselte, mosolyogva állt fel, és örömmel tisztogatta ruháit.**»”

„Az Úr meghallgatta könyörgésemet, mert néztek, minden világi tulajdonomat, ami egykor oly kedves volt nekem, most haszontalannak tartom. Ugyanígy gondoskodom gyermekeimről is – Isten a tanúm rá –, mint bármelyik felebarátomról: Istennek ajánlottam őket, rendelkezzen velük tetszése szerint! Örömet lelem a bántásokban, sértésekben, személyem lealacsonyításában. **Istene kívül semmit sem szeretek...**”

Sugározta a jót, és a gondviselő, irgalmas Isten szeretetét osztotta:

„Azon a napon, amikor az 500 márkás bőséges alamizsnát szétszötták, az erősebb emberek távoztával a következő éjszakán sok gyenge és beteg ember maradt a kórház kerítésének tövében vagy az udvaron. Amikor Erzsébet megérkezett, és meglátta őket, így szólt kíséretéhez: «Nézzétek, a gyengébbek itt maradtak; adjunk nekik még valamit.» Mindegyiküknek 6 kölni fillért adatott, és nem engedte, hogy a gyermekek kevesebbet kapjanak. Azután kenyeret hozatott, szétszította, és így szólt: «**Szerezzünk nekik örömet. Gyűjtsatok nekik tüzet.**» És az udvar teljes hosszában tüzet rakatott, **sokaknak megmosta lábát, és bekente kenőccsel.** A szegények elkezdtek énekelni, és jól érezték magukat. Amikor Szent Erzsébet ezt hallotta, azt mondta: «Látjátok, mondtam én nektek, **vidítsuk fel az embereket!**» És együtt örült az örvendezőkkel.”

Amikor egy díszes kolostorban járt, ahol éheztek az ott élők, megjegyezte:

«Látjátok, ezt a sok pénzt inkább ruháitokra és ételmezejétekre fordíthatátok volna, nem a falakra, hiszen ezeket a képeket szívetekben kellene hordoznotok!»

És amikor valaki egy szép képről mesélt neki, amit szívesen neki adna, így válaszolt: «**Nincs szükségem ilyen képre, hiszen a szívemben hordom azt.**»”

Halála így történt:

„Azután egy óra tájban magához vette az Úr testét, és a vesperásig sokat beszélt azokról a jó dolgokról, amiket a prédikációban hallott, különösen Lázár feltámasztásáról, és hogy az Úr hogyan sírt ekkor. És amikor ezektől a szavaktól elérzékenyülve néhány férfi és nő sírni kezdett, azt mondta: «**Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok, hanem magatokat.**»”

Szentünkben fontos számomra az egyszerűség. Mindemellett pedig engedelmes volt férjének és Konrád lelki atyjának is. Erzsébetet sürgette a szeretet. Nem kapott túl sok időt itt a földön, de ez elég volt arra, hogy Isten teljessége – amit a neve is jelent – megnyilvánuljon életében. Egy ilyen élet után méltán mondhatja Erzsébet: „**Ilyen a szeretet, amit Isten elé visznek**”.

*A Szeplőtelen Fogantatásról nevezett Mária Erzsébet nővér OCD
Mindenszentek Kármel, Magyarország*

SZENT ERZSÉBETRŐL

Annak idején Bellon Gellért püspök úr írt Prokop Péter egyik Szent Erzsébetet, az adakozó Szent Erzsébetet ábrázoló festményéről egy tanulságos írást.

Ha nem is tudom már pontosan idézni a szavait, de ő azt a remekül megfestett mozdulatot emelte ki az egész festményből, ahogyan Erzsébet ad, és a koldusét, aki kap. Mert a festményen mintha felcserélődne az adás és az elfogadás mozdulata. Erzsébet úgy ad, mintha ő kapna, a koldus pedig úgy veszi át az adományt, mintha ő adna. Erzsébet ugyanis fölfelé fordított tenyérrel nyújtja a kenyeret, a koldus pedig lefelé fordított tenyérrel fogadja azt. Mintha itt felcserélődnének a szerepek. Mert a lefelé fordított kéz a lefoglalást, a birtokba vevést, a fölényt és hatalmat jelzi: mikor pedig kapunk vagy kérünk valamit, nyitott tenyerünket nyújtjuk. Aki ad valakinek, az mindig fölényben van a másik fölött úgy, mint ahogy fölénye van a „van”-nak a „nincs” fölött.

Ez az a nagy fordulat, aminek művésze, szentje lett Szent Erzsébet. Mert ő úgy adott, mint aki kap valamit, és ettől elveszik benne az adakozás fölénye, de betölti lelkét a kapott érték elnyerésének alázata. Gyönyörűen bontakozott ki benne az evangéliumi lelkület. – Krisztus követőinek pedig, akik embertársaik szolgálatát vállalják, ezt nagyon meg kell tanulniuk.

Mert amit másoknak adunk: a másokért hozott áldozat, elsősorban bennünket gazdagít.

Könnyen félreérthetnénk a dolgokat. Félreérthetjük még a szentmise kánonjában szereplő olyan kifejezéseket is, amiket ha nem jól értelmezünk, könnyen az ellenkező hatást váltják ki belőlünk, mint amit kellene. Magam is kicsit óvatosan merem csak mondani a III. kánonban szereplő kifejezést: Tégy minket, Urunk, neked szentelt örök áldozattá. Vagy a IV. kánonban: Add meg, Urunk, jóságosan, hogy Fölséged dicséretére Krisztusban élő áldozattá váljunk.

Mert az áldozat szónak a magyar nyelvben rendszerint valami kellemetlen mellékíze van.

Akaratlanul is valami olyasmi jut az eszünkbe, mint amikor valaki baleset áldozata lesz, vagy netán a háború áldozatai jutnak az eszünkbe. Összekapcsolódik bennünk ez a szó a hiábavalósággal, a veszteséggel, az élet elpocsékolásával, kárba vesztésével. Az Úr Jézus áldozata nyilván nem ilyen volt; nem életpocsékolás és nem veszteség! A mi életünknek is legnagyobb kitüntetése, értéke, öröme, boldogsága, ha Istennek és embertársaink szolgálatára tudjuk adni az életünket. Az Úr Jézus olyan félreérthetetlen világossággal beszélt arról, hogy aki meg akarja menteni az életét, az elveszíti azt, de aki odaadja életét értem és az evangéliumért, az nyeri meg. Vagy az „áldozatunkra”, „lemondásainkra”, „adakozásunkra” utalva azt mondja a földbe rejtett kincsről szóló példabeszédben, hogy aki megtalálta azt a kincset, az örömeiben eladta mindenét, csak hogy övé lehessen a kincs. Tudta, hogy a mindent eladó áldozat hatalmas értékévé változik.

Szent Erzsébet *örömeiben* adta oda mindenét, mert hiszen megtalálta az igazi kincset.

Megtalálta az életét, sőt nem is csak a magáét, hanem amint Szent Pál mondta: Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él bennem. Ha erre az odaadott életáldozatára gondolunk, egyszerre olyan nevetségesnek tűnik, ha spórolgatom, sajnálgatom magamat, mert adnom kell magamból, vagy a magaméból valamit.

Kalkuttai Teréz anya számolt be egyszer arról, hogy egy haldokló, aki mellé odatársult,

hálásan nézett Teréz anyára, megfogta kezét, és azt mondta: Köszönöm! – aztán meghalt.

Teréz anya így kommentálta az esetet: Sokkal többet adott ő nekem, mint én neki. Mert ő a hálás szeretetét adta. Nem azt mondta: éhes vagyok, fádom, meghalok... Volt bátorsága a szeretetre, hogy ő adjon nekem, ahelyett, hogy magával törődött volna.

Szent Erzsébetnek volt bátorsága az odaadó szeretetre, hogy odaadja az életét és ez az odaadás mérhetetlenül gazdaggá tette már földi életében is. Olyan boldogságot talált, amit csak az igaz szeretet tud megadni. Assisi Szent Ferenc követője akart lenni, aki így

imádkozott: Uram, add, hogy inkább én igyekezzek vigasztalni, mint hogy vigaszt várjak. Inkább én törekedjek másokat megérteni, mint hogy megértést óhajtsak. Inkább szeressek, mint hogy szeretetet igényeljek. Mert önmagunkat odaadva találjuk meg magunkat. Ha megbocsátunk, akkor nyerünk bocsánatot. Ha meghalunk, akkor ébredünk az örök életre. Űzze el hát lelkünkben Szent Erzsébet az ostoba aggodalmaskodásunkat, hogy nem merjük vállalni az áldozatot, nem merjük odaadni önmagunkat, mert azt hisszük, hogy károsodunk bele. Esdje ki számunkra is azt a boldog örömet, hogy a mise-kánon szavaival: Krisztusban élő áldozattá váljunk, vagyis egész életünk boldog, odaadó Isten- és embertársi szolgálat legyen.

P. László

SZENT ERZSÉBET, A KERESZTÉNY NŐ ESZMÉNYE

A női eszmény az odaadáson alapszik, amiben fejlődik a lélek, és hősiességgé alakul át, amit csak a szeretetben tud elérni. Isten már a paradicsomban is más feladatot ad a nőnek, mert nem azt várja tőle, amit Ádámától. Hanem azt, hogy segítője legyen a férfinak és nem uralkodó, mert az uralkodást a férfitra bízta. A nő feladata, hogy összefogja a családot! Ide kell a férfinak visszatérni, felmelegedni, erőt meríteni. Az igazi nő, anya, hitves, akiknek a szíve annyira tud szeretni, ami hőssé avatja. Ez a szeretet a társadalom gyökere, amit ha elsilányítanak, ha elveszik a nőktől a lehetőséget, hogy betöltsék az Istentől rendelt hivatásukat, a társadalom zülléséhez vezet. Az igazi női szeretetnek és hivatásnak egyik legnagyobb példája szent Erzsébet. Ha magunk elé idézzük az ő életét, az igazi nőiességet fogjuk látni. Azt a nőt, aki fiatal, szép, szerelmes hitves és odaadó édesanya. Az igazi női eszményt, amire Isten a nőt teremtette.

Gyönyörű boldog házasságban él férjével, akivel testvérnek szólítják egymást. Apró figyelmességekkel mindég a férje kedvét keresi, ezért a legszebb ruhákat veszi fel, hogy tessen neki. Az udvari lakomákon a kor szokásainak ellenére is férje mellé ül, csak, hogy akkor se szakadjon el tőle. Mindenhova elkíséri, legyen az ünnep, utazás, vadászat. Ha pedig mégsem lehet vele, türelmetlenül várja a viszontlátást. Szerelmes tekintetével mindég férjét keresi, és ennek ellenére, (ha nehezen is) elengedi arra a végzetes útra, a keresztes hadjáratba. Azonban ameddig csak lehet, vele lovagol és elkíséri, de végül mégis búcsút vesz tőle, mert anya is és gyermekeit nem hagyhatja magukra. Mikor megkapja férje halálhírét, nyolc napig alig tér magához a sírástól. Mikor azután magához tér, fogadalmat tesz, hogy soha többé nem megy férjhez, amit még akkor is betart, amikor II. Frigyes császár kéri feleségül. Íme az ideális hitves példája! Azé a hitvesé, aki hősi módon tudta megélni szerelmét, mert azt Istenben élte meg.

Erzsébet azonban nem csak csodálatos hitves, de olyan csodálatos anya is. Férje halála után egészen gyermekeinek adja magát. Igaz, ettől kezdve az élete csupa szenvedés, mert üldözések, és megpróbáltatások sorát kell átélnie, és még a pápának is fel kell lépnie az érdekébe. Elűzik várából, megfosztják méltóságától, és mind ezt azért, mert nem hajlandó lemondani sógora javára fia fejedelmi jogairól. Télvíz idején éjszaka kell menekülnie gyermekeivel, akik közül a legkisebb még majdnem csecsemő. Fonással tartotta fenn magát, gyermekeit pedig megmaradt ékszereiből nevelteti. Bár édesapja (II. András) hívja, térjen vissza Magyarországra, nem tér vissza gyermekei neveltetése miatt.

Szeretetének Isten utáni elsők célja a családja, ám szeretetét nem csak családjának tartogatja, hanem bőven ad belőle másoknak is. Már gyerekkorában is feljegyezték róla, hogy ha tehetett beosont a konyhába, és kosarakban vitte az ételt a szegényeknek. Később asszonyként is nagy gondot fordított a szegényekre, ami miatt férjének kellett többször is megvédeni. Első

gyermeke születése után, hálából árvaházat épített. Második gyermeke születése után, huszonnyolc ágyas kórházat alapít, ahol maga is ápolja a betegeket. Ez a nagyszerű jótékonyság tölti be egész életét, ez érik be a mindent feláldozó szeretetté.

A jótékonykodó ember könnyen az önteltségbe eshet. Hamar kielégül kötelességérzetünk, ha egy kis adományt adunk valakinek, és ez jólesett. Azonban szent Erzsébetnél mind ezt nem tapasztalhatjuk, hanem a tervszerű tudatos szeretetet. Ő maga szereti elvinni adományait, mert látni akarja, hogy valóban jó helyre került. De azért is, hogy lássa kinek, mit, hogyan kell adnia. Azonban nem minden esetben adott kenyeret, pénzt, nem megalázó alamizsnát, hanem szerszámot, munkát, és annak jogos jutalmát, a munkabért. Tudta jól, hogy a gazdagok jóléte a szegények munkájából fakad, ezért ha tehette, feltűnés nélkül egyszerű ételeket evett. Körmeneteknél levette úrnői ruháját, egyszerű ruhát vett magára, és a szegények közé állt, mert Isten előtt egyenlőnek érzi magát velük. De mikor elosztja maradék vagyonát is, gyapjúfonással keresi kenyerét, mint az egyszerű emberek. Az 1229-ben bekövetkezett nagy éhínség idején megszervezi a szegények táplálását, és kilencszáz embernek ad ételt. Íme egy újabb példa az Istenből táplálkozó soha ki nem apadó női szeretetre, amely nem csak családjának él, hanem mindenki felé megnyílik, akit Isten közelébe hoz.

Erzsébet szeretete, a természetfeletti, Isten iránti szeretetből táplálkozott. Mindent Krisztus szerelméért tesz, mert az élő Krisztust látja a koldusban, a betegben, minden rászorulóban. Ebből a természetfölötti erőből fakad nőiessége, az a földön túli szépség, ami egész lényét körülveszi. Ebből adódik az a derű, amely a szenvedések között is árad belőle, amellyel felvidítja környezetét. Az olyan emberekről, akiknél a jámborság savanyúságban nyilvánul meg, azt mondta: „olyanok ezek az emberek, hogy még az Úristen is megijedne a képüktől”. Emögött a derű mögött azonban keményen ott áll az önfegyelem és a lemondás, vagyis a keresztény aszkézis. Isten szeretete nagyon mélyen élt lelkében, amelyeket abban fedezhetünk fel, ahogyan elviseli a legnagyobb csapásokat. Amikor családja ellene fordul, és menekülnie kell gyermekeivel, egy disznóólban talál menedéket a téli hidegben. Másnap Te-Deumot mond a ferences atyákkal, hogy Isten így meglátogatta. Íme egy gyenge nő, akinek lelkéből, világot legyőző erő árad. Kiárad családjára, környezetére, szegényekre, betegekre, keresztényre, és hitetlenre egyaránt. Korának nagy szentje Assisi Szent Ferenc mellett Erzsébet az, aki az újjászületés fényét hozta el a keresztény Európának. Ő az, aki szent Ferenc harmadrendjét meghonosítja Németországban, és ő maga is tagja annak. Mikor Ferenc értesül Erzsébet tetteiről, elküldi neki saját köpenyét, ami így egyszerre két nagy szent ereklyéjévé válik.

Erzsébet az a nő, aki megélte az Isten által a nőknek adott hivatást. A szépséget nem a külső szépségben látta, mert az, mulandó. Az igazi szépség belülről árad, örökkévaló, és gyümölcsöző. Tehát az igazi női eszményt nem a külső szépségben kell keresnünk, hanem a belülről jövő szeretetben, ami egyenlő a jósággal. Erre van szüksége a nőknek, de a férfiaknak is, mert ez az egyetlen, ami széppé és tisztává teszi a világot. Erzsébet példája erre tanítja a világot, ami minden időben példaként világít (nemcsak a nőknek), mert égető szüksége van erre a mai világnak.

Mikor fiatalon (már huszonnégy évesen) meghal, rendkívül gyorsan, hét év alatt szentté avatják. II. Frigyes, akitől nem fogadta el a koronát, most a koporsójára teszi, így fejezi ki tiszteletét a tiszta életet élt nő előtt. Mert Erzsébet élete valóban az a női eszmény, amire az Isten a nőt teremtette. Arra a mindent elsőprő szeretetre, amelyben a nő szerető hitves, anya, betegápoló és jótékonykodó. Az, aki Isten szeretetét és annak melegét közvetíti a világnak. Aki Isten Igéjének nem csak hallgatója, hanem követője!

fr. Béla¹²

¹² Sík Sándor: *Szent magyarság* című írásának felhasználásával.

EGY ASSZONY, AKI KRISZTUS URUNK EVANGÉLIUMA SZERINTI ÉLETET ÉL.....

Ha megkérdeznénk Szent Erzsébetet saját életéről, bizonyosan azt válaszolná, hogy ő nem tett semmi különöset, csak élte Krisztus Urunk szerinti evangéliumot.

Azt az életet, amelyet a mi Urunk mindannyiunktól elvár. Szeresd felebarátodat úgy mint önmagadat, sőt Jézustól példát véve még jobban, - mivel Ő életét adta mindnyájunkért, tehát jobban szeretett bennünket mint saját magát.

Szent Erzsébet is ezt a példát próbálta követni, úgy, mint Jézus aki a kicsinyekért, kitzsítottakért, betegekért, elhagyottakért jött a világba, hogy szolgáljon, és nem azért, hogy neki szolgáljanak. Szent Erzsébet is szolgált, szolgált azokat, akikre más undorral nézett, a leprásakat, a kitzsítottakat, a nincsteleneket.

Szerette férjét, gyermekeit, ragaszkodott hozzájuk, élete boldog volt, de észrevette a körülette nyomorban élőket, a nincsteleneket és alamizsnával próbált segíteni nyomorukon.

Családi életének boldogsága nem hosszú ideig tartott. Amikor meghozták neki a hírt, hogy szeretett férje halott, lehajtotta fejét, összekulcsolta kezét és jajongva kiáltotta: „Halott, halott! Ha meghalt, akkor meghalt számomra is az egész világ és minden öröme! Mindent elvesztettem!”

Erzsébet elájult, majd magához térve Istennel perlekedett, hogy miért vette el tőle férjét.

„Kegyetlennek látszik néha döntésed, Uram, de te hosszú távra tervezel ...”. Erzsébet fájdalmában letérdelt és szemét a megfeszített Jézusra függesztve szólt Istenhez:

„Gyönyörű életünk volt, Uram, köszönöm neked, te végtelenül jó és irgalmas Isten, te aki mindenkinél jobban tudod, mi válik hasznára az embernek. Te tudod ezt egyedül, Uram ... És én különösen hálás lehetek neked Uram...

És én különösen hálás lehetek neked, mert nekem megadatott az, ami az emberek többségének soha, még csak ehhez hasonló boldogság sem. Még akkor is így van ez, ha villanásnyi ideig tartott csak. Nem szabad, hogy tiltakozzam, hogy lázongjak, a te útjaid titokzatosak Uram. Nincs jogom, hogy felelősére vonjalak téged. Ki vagyok én, egy parányi porszem, erőm annyi. Vezekelni kell valamiképpen mindenkinek a világ bűneiért, a nyomorultak szenvedése miatt. S mi Lajossal kaptunk hat évet, amit együtt tölthettünk a legnagyobb varázslatos szerelemben. Talán abban bíztam vezekléseimmel kiválthatom Lajos iránt érzett szerelmemet. Ha önként vállalok szenvedéseket, akkor nem zúdítasz továbbiakat rám.

De veled nem lehet kereskedni, nincs tartozik és követel, tartozni mi tartozunk neked, de te semmivel nem tartozol nekünk.

Kegyetlennek látszik néha a döntésed, Uram, de te hosszú távra tervezel, míg mi csak a pillanatnyi érdekeinket nézzük, nem látjuk a távlatokat.

Nehéz elfogadni a döntéseidet, Uram, de ha végiggondoljuk, mindig neked van igazad. Még ha a jelenben, nehéz is megérteni a miérteket.

A te akaratod, hogy elvetted kedves uramat, testi és lelki testvéremet, mert magamtól nem tudtam volna elszakadni szeretett férjemtől, de te megoldottad, mint mindent ezen a világon. Roppant kegyetlenül oldottad meg, Uram, de nem vádolkok, hogyan is merészném ezt? A te jogod adni, s vissza is veheted, ha úgy látod jónak. Nem tiltakozom döntésed ellen, még ha kegyetlenül fáj is most ez nekem. Jogod van adni, és vissza is veheted, amit adtál.

Csupán annyit kérdezek tőled Uram, miért van az, hogy ami az életben szép és jó, az mindig csak villanásnyi ideig tart, s aztán jönnek a tragikus szomorú napok? Ó Uram, miért hagyta,

hogy ez történjék Lajossal? Miért, hiszen én sok mindent felajánlottam Neked, de úgy látszik nem volt elég, neked a minden kell ...

Elveszel tőlem mindent, nem tűröd, hogy akit szolgálóknak kiszemeltél, az rajtad kívül másokat is szeressen, másokhoz is kötődjön. Miért tetted ezt velem, Uram, miért vetted el tőlem legnagyobb támaszomat? Mihez kezdek immár, hogyan fogok segíteni a szegényeimen, hiszen pénz nincs a kezemben, vagyonom jogos örökségem zárva, környezetem nem szeret. Miért adtál ellenségeim kezébe, Uram? Miért szolgáltattál ki nekik ...

Erzsébet választ várt Jézustól, de a Megváltó hallgatott, nem mozdult a kereszten.

Akit Isten kiválaszt az Ő szoros követésére, annak nem enged meg semmiféle ragaszkodást semmihez és senkihez. Minden akadályt eltávolít, bár ezek sokszor nagyon fájdalmasak. **Mert mindaddig, amíg az emberi segítségre támaszkodunk – legyen az akármennyire jogos és bármennyire szent, Ő nem tud a mi mindenünk lenni.**¹³

Jézus Szentséges Szívéről nevezett Erzsébet OCDS

ISTEN JELENLÉTÉBEN ÉLNI A VILÁGBAN

Nagyon megérintett Árpád-házi Szent Erzsébet lelkisége. Ebben a neki szentelt évben sokat tanulmányoztam az ő lelkiségét, és mivel tavaly volt Szentháromságáról nev. Boldog Erzsébet éve a Kármelben, gondoltam, hogy a két szent lelkisége között megpróbálom megkeresni a rokon vonásokat. Ebből szeretnék néhány gondolatot megosztani.

A hit, és a remény közelebb visznek Istenhez, a szeretet egyesít vele. A szeretet akkor éri el a tökéletességet, amikor az ember egyesül Istennel. Természetesen ez az egyesülés teljes mértékben csak az örök életben valósul meg, de a földi életben is lehetséges Istennel egyesülni. Ez csak az ember akaratán múlik. Nagyon fontos tudnunk, hogy amennyiben szeretetünk csak a saját örömünket szolgálja, akkor önmagunkat szeretjük, és nem Istent. Ezért kell megtanulnunk **Istent önmagáért szeretni**, és nem szabad ebben a szeretetben saját élvezetünket keresni. Így tudtak szeretni a szentek.

Árpád-házi Szt. Erzsébet megtanít bennünket arra, hogy hogyan kell szüntelenül Isten jelenlétében élni a világban. *”Isten előtt állítom, hogy alig láttam még olyan asszonyt, aki az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlása mellett annyira kitűnt volna a szemlélődő imában, mint Erzsébet.”* (Marburgi Konrád mester)¹⁴

Ahogy Árpád-házi Szt. Erzsébet növekedett korban, erényben, és jámborságban, úgy elmerült Isten szemlélésében. Már kislány korától, amikor lehetősége nyílt, bement a vár kápolnájába és mély imába merült. Szeretetszolgálatait (alamizsnaosztás, betegápolás) Isten jelenlétében tette. Az általa alapított kórházakban naponta többször is végiglátogatta a betegeket.

Tevékenysége közben meg-megállt, és a betegeket, szegényeket az Úr elé vitte imában.

Ugyanúgy, mint sok száz évvel később élt karmelita lelkigyermek, Boldog Erzsébet, aki a Kármelbe lépése előtt részt vett a plébániai hitoktatásban, beteglátogatásban, és tevékenykedett a dohánygyári munkások gyermekei között.

Árpád-házi Szt. Erzsébet azt élte meg, amit Boldog Erzsébet is megtapasztalt, és amiről így írt: *”Még a világi élet közepette is meghallhatjuk Őt a szív csendjében, ha ez a szív csak az Ővé akar lenni.”*¹⁵

¹³ Az idézetek Bodnár Dániel: *Erzsébet, a szeretet szolgálóleánya* című könyvből valók.

¹⁴ Zsolozsma IV.kötet Nov.19.-i olvasmány

¹⁵ Conrad de Meester: Jelenléted öröme 23.old.)

Mindkét Erzsébet helyes szeretettel szerette Istent. Az Ő tetszésére akartak lenni mindketten, és nem keresték a szeretetben a saját élvezetüket. Ha Istent akarjuk szeretni, és egyesülni akarunk vele akkor át kell esnünk nagyon sok megpróbáltatáson. *”A szeretet sohasem mondja: elég; nem lankad, amíg egészen el nem ég. Amikor ez a lángoló szeretet a mi szívünket is egészen lánggra gyújtja, abban mindent eléget, ami Jézus szeretetének útjában van.”* (Szent Joachima nővér)¹⁶

Mindkét szentnek szép számban volt ezekben részük. Árpád-házi Szt. Erzsébetnél: udvari intrikák, és Lajos örgróf halála után elűzik Wartburg várából. Gyermekéről való lemondás, amikor belépett Szent Ferenc rendjébe. *”Rajongva szeretett gyermekeimre, akiket egykor keblemen hordoztam, most már úgy tekintek, mint idegenekre, pedig mennyire szerettem, és milyen gyöngéden öleltem őket magamhoz!”* (Szent Erzsébet)¹⁷ Konrád mester lelki vezetése is sok szenvedést okozott neki.

Boldog Erzsébetnél: a zenéről való lemondás, beöltözése utáni lelki sötétség, az alázat gyakorlása a közösségi életben voltak talán szenvedésnek főforrásai, amiket a szeretet forrásává alakított át. Így ír erről: *„A kármelita olyan lélek, aki ránézett a Megfeszítettre, látta amint felajánlja magát áldozatul az Atyának a lelkekért..”*¹⁸

Mindketten mélységes szeretettel szerették Istent. Bár mindketten nagyon fiatalon haltak meg, rövid földi életükben teljes szívvel tették a jót. Ha tökéletesen akarunk szeretni, egész szívünkkel cselekednünk kell a jót. Teljesen mindegy, hogy ezt egy kármelita kolostor magányában tesszük, vagy mint Szent Erzsébet, kint a világban, a családjában, vagy a szegények között. A fiatal hercegnő különös derűvel végezte a legvisszataszítóbb szolgálatokat. Szentháromságról nev. Boldog Erzsébet nővérünk is szolgálta teljes szívvel a rábízottakat, a nővérközösséget a Kármel magányában. *”Minden a szándékon múlik, megszentelhetjük a legkisebb dolgokat is, az élet legmindennapibb cselekedeteit isteni tettekké alakíthatjuk át.”*¹⁹

A Szűzanyát hozza fel példának Erzsébet nővérünk, akivel nagyon bensőséges kapcsolatban volt Árpád-házi Szent Erzsébet hercegnőnk is. Benne volt legteljesebben összhangban Mária, és Márta. *”Milyen békésen, milyen áhítattal teljesített mindent, állt rá mindenre. Még a legbanálisabb dolgokat is divinizálta! Mert a Szent Szűz mindenben keresztül Isten ajándékának imádója maradt! Az nem akadályozta meg abban, hogy kifelé is fáradozzon, amikor a szeretetet kellett gyakorolnia.”*²⁰

Árpád-házi Szent Erzsébet és Szentháromságról nev. Boldog Erzsébet, akik lángoló szívvel imádjátok Istent, köszöngjétek értünk!

Szent Arcról nev. Magdolna OCDS (Bp.)

ÁRPÁD-HÁZI SZENT ERZSÉBET NYOMDOKAIN

A Pécsi Kármel két meghatározó perjelnöjének védőszentje Árpád-házi Szent Erzsébet. Életútjukból idézünk a „*Tisztaszívűek*” c. könyv²¹ alapján.

A Szentlélekről nevezett Mária Erzsébet nővér (1899-1957)

¹⁶ Kármelita zsolozsma(Szt.Joachima nővér választható emléknepja)

¹⁷ Charles de Montalembert:Árpád-házi Szt.Erzsébet élete 247.old.

¹⁸ Jelenléted Öröömöm 42.old.

¹⁹ Jelenléted öröömöm 83.old.

²⁰ Jelenléted öröömöm 84.old.

²¹Kiadó : Sarutlan Kármelita Nővérek, Magyarorszáék, 2006

A Kármelhegy csúcsa felé

Az 1950-es felosztást követően

1955-ben Erzsébet nővér ismét diáksorba kerül. Beiratkozik a két és fél éves ápolónőképzőbe. Célja? Egyrészt szaktudását szeretné bővíteni, másrészt közelebb kerülni a betegekhez. Röviden: a szeretet készíti, sűrgeti a testvéri szolgálatra. Közben természetesen végzi könyvtárosi munkáját is, ez pedig nem kis elfoglaltság.

Külső életkerete így meglehetősen zsúfolttá válik. Ami kevés szabadidőt ki tud szakítani, azt is a szeretet tetteire fordítja. Egyesek szemrehányást tesznek neki: miért veszi nyakába mindenki gondját, baját? Teljesen tönkreteszi magát! Legyen okosabb, körültekintőbb, gondoljon néha önmagára is... A figyelmeztetésekre mosoly a válasz. Magának pedig ezt jegyzi fel:

Azt hiszem, igaza van E-nek. Ilyen szívvel nem lehet sokáig élnem. Kimondhatatlanul hat rám minden szenvedés, amit látok. És nemcsak akkor élem át, amikor látom, hanem azután is. Újra és újra eszembe jut. Mint ma is a láztól sebes arcú kis cigánylány. Ma november elseje van. Sokan várnak ajtónyitásra a kórházban. Ez a 10-12 éves kislány is, a földre kuporodva, anyjához bújva kucorgott a nedves járdakövön. Úgy odasimult a falhoz, hogy alig emelkedett ki belőle vézna teste. Istenem, ugye Te külön törődsz minden kis cigánygyerekkel? Különkülön mindegyiket olyan nagyon szereted, mint engem? És még sokkal jobban, mert nálam többet szenved. Odaadtam a kis cigánylánynak a vasárnapi süteményt. És úgy megsimogatta a szívem, a szemem. Köszönöm, kicsi cigánylány, hogy elfogadtad. A didergő kis cigánylányban élő Krisztus.

Rendszeresen kijár a külvárosba, nehéz csomagokat cipel. Egyszer valaki rajtakapja; Erzsébet nővéren látszik, hogy nem örül a leleplezésnek. Ételt hordott egy szegény családnak. Befőttés üvegekben; ott felszedte a piszkosát, gyorsan elrejtette a szatyrában, s már indult is vissza. A család úgy fogadja, mint mindennapos vendéget.

Sokszor eljár mások ügyes-bajos dolgaiban. Találkozik türelmetlenül várakozó kérelmezőkkel, fontosságukat kellőképp érzékeltető hivatalnokokkal, ágrólszakadt nyomorultakkal, reménytelenül kilincselőkkel... Erzsébet nővér a szeretet röntgen-szemével tekint mindegyikre. A testvért látja bennük. Íme egy másik jellemző epizód:

Érdekes élményem volt a KIK hivatalban. Valami helytelenséget láttam, és egyik pillanatról a másikra ezt életem: az egész emberiség képviselőjében. Úgy éreztem, hogy magamra kell venni az emberiség minden testi és lelki nyomorúságát. És abban a percben már azt is éreztem, hogy én vagyok, aki éhez, aki fázik. Aki olyan tehetetlen, mint ez a hivatalnok is. (És bosszankodás helyett, hogy második hete nem képes azt a tollvonást kiadni, – igen nagy apai, anyai, testvéri szeretet járt át irányában.) Én vagyok, aki még pogány, bűnös, aki az örök élet veszedelmében van. – Most már egészen tudom, mit jelent ez: az emberiség képviselőjében.

Néhány nap múlva még jobban megragadja ez a misztérium (most nem tudjuk, melyik hivatalban...):

Ma is mélyült az élményem: az egész emberiség képviselőjében. – A Szűzanya ma a Szentlélekbe vitt. Újra szemléltem a Corpus Christi Mysticumban a Szentlélek munkálta szeretetegységet.

Most is élelem: az egész világ képviselőjében. Minden imám az egész emberiség nevében száll szívemből, még igazabban Jézus Szívéből az Atya trónusához. Mily fontos, mily döntő, hogy Jézus akadálytalanul élhessen bennem. Én azt hiszem, a Jézussal való azonosulás küzdelmeit élelem...

A hétköznapi élet találkozásai, bonyodalmai, olykor bosszantó problémái arra szolgálnak, hogy egyre mélyebbre sodorják a Titokzatos Test misztériumába. Ezekben a hónapokban is gyakran leírja a közösség kifejezést, de most már a teljes szintézis összefüggésében. A közösség az egész Testet, annak minden tagját jelenti.

A közösségért, a közösséggel való imában találok imahivatásomat és imamódomat. Elrejttem éneket, és szóhoz engedem a közösséget.

Istenem, te akarsz lelkeket, akiket lelkesít az, hogy részt vehetnek a Titokzatos Test építésében. Titokzatos anyaságban együtt dolgozhatnak a kegyelemmel a lelkek megszentelésében. Úgy érzem, anélkül, hogy elhagynám magányomat – a hit homályában ugyan –, de együtt vagyok a lelkekkel, egy vagyok velük a lelkük legmélyén, ahol Istenben találkozhatunk, Istenben vagyunk együtt, Istenben élünk, szenvedünk és szeretünk: egyetlen élet, a Titokzatos Test életének egységében. Életem nagy öröme a lelkek világában ez a hitemben élő nagy, megszakíthatatlan termékenység. Ezt pedig kármelita hivatásom adja. Mert itt is, kint is kármelita vagyok. Isten annak elfogadott, mint kármelita akarom magam tökéletesíteni, és így is egykor Istenem színe előtt megjelenni.

Észrevétlenül szolgáló szeretetben is hűséges tehát imahivatásához. Nem akar átlépni a tevékeny apostoli élet területére. Hogy neki más eszközökkel kell a Titokzatos Test megszentelésén dolgoznia, arra következő epizód is fényt vet:

Azt gondoltam, ha valóban felemelik a fizetésem, azt az összeget rendszeresen a szegényeknek adom. Láttam egy szép szobor képét, „La Faim” (Az Éhség). Egy tökéletesen kiéhezett asszony a kiaszott mellére görcsösen kapaszkodó gyermekét tartja a karjaiban. Nem mondom tehát, hogy a fizetésemelés kérdése tökéletesen mindegy. Mivel emelnék? 100-120 Ft maximum. Tíz-tizenkét embernek, gyermeknek tudnék pillanatnyi mosolyt csalni az ajkára. Nem megvetendő egy „szegényasszony anyának”, aki én vagyok. (Végül is nem kapott fizetésemelést.)

De a jó Isten talán nagyobbakat akar érte adni. Így egészen szegény lehetek, azzal a szegénységgel, aki anyagiakkal nem tudja a több szegényt még pillanatnyilag sem segíteni. Az igazi szegénységnek már fájó formája ez. Eléggé megélelem. Bevallom, ez állandó szomorúsága lelkemnek, életemnek. Elég nehezen is fogadtam el a jó Isten kezéből, kapálóztam ellene kezdetben. Most már tökéletesen elfogadom. Az, hogy most nem emelik a fizetésem, csak újabb jele annak, hogy Isten akar ilyen szegénynek látni.

Szegénynek? – Ó nem! Most vagyok igazán gazdag! Mert Isten minden kincse az enyém, mert most még teljesebb lett lelkemben a hit. A hit az imádságban és kármelita szent hivatásomban. Most nincs másom – ha látom is a szegényeket –, mint az imára kulcsolt két kezem, és hiszem, hogy az imádság Isten gazdagságának, Gondviselésének, kincstárának a nyitogató kulcsa. Az imámat adom a szegénynek, és ezzel a jóságos Mennyei Atyánkat állítom a nyomorgók mellé. Talán, ha valamit adni tudnék – ha csak 10 Ft-ot is –, ezáltal esetleg elfeledkezem egész bizalmamat Isten felé fordítani. Most, hogy semmim sincs, egészen átélelem, hogy a jó Istené minden. Az Ő gazdagságából bőven jut bölcsességének mértéke szerint... Ő tudja, kinek, mikor, hogyan kell segíteni.

A kármelita feladata, hogy természetfeletti eszközökkel segítsen.

Ez az elvetélt fizetésemelés készíti arra, hogy nagylelkűségének megfelelően felajánlja magát a teljes szegénység áldozatára. Ez a szegénység elsősorban az anyagiakat jelöli, de kifejez még valami mélyebben rejlő hiányt, nincstelenséget is. Erzsébet nővér teljes sivár éjben él. És ez a vaksötétség, kietlen pusztaság lesz osztályrésze egészen haláláig. Egyszer villan még fény életében, hogy utána még áthatolhatatlanabb legyen ez a sötétség. Mint már említette: „a Jézussal való azonosulás” küzdelmeit éli. Isten, a nagy „Fosztogató” csak egyet hagy meg neki: a Keresztet. Ezek az utolsó hónapok a keresztút stációit sorjazzák. Már nincs messze a Kármel-Kálvária csúcsa...

1956. április. Elvégeztem a szegénység felvállalásának aktusát. Az anyagi szegénységre vonatkozott igazán, de akkor mégis a lelki szegénység foglalkoztatott jobban. A lelkem üres sivársága. És láttam magam előtt Jézust a kereszten, ég és föld között. Megértettem, hogy ez az eszmény. Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?

– Jézust a föld kiveti, az ég még nem fogadta be. Nem ennek a miniatűr mását élem az én lelkem méretei szerint?! Teljességgel ezt. Ezzel az elhagyatottsággal van csordultig a lelkem. Ujjonganom kellene, hogy Jézus magához vont a keresztre. Kétségtelen, hogy ennek értékelése megvan a lelkemben. És biztosan mondhatom, hogy egyedül ez éltet, és mégis ebbe halok bele. Alig tudom elviselni.

Erzsébet nővér igent mond erre a „rideg-pusztá Isten szolgálatra”. Mint Lisieux-i Teréz, szívesen marad „a bűnösök asztalánál” és, elfelejtve „a friss, puha kenyér ízét”, hálásan fogadja a száraz kenyérhéjat. A sötét, pusztá hit kapaszkodóján küszködik, teljes szegénységben. „A fájdalmas Anyába vetem bizalmamat”. Közben ilyen gondolatokkal bátorítja magát:

Aki szeret, annak minden azért van, hogy odaadja annak, akit szeret.

Így kell mindent „visszaadnom” Istennek.

Mi az igazi hivatásom? Szemlélni Istent eleven hittel (Imahivatás), apostolkodni érte lángoló lélekkel, és mindkettőt alátámasztani krisztusi léttel: szegénységgel.

A szegénység tud csak bizonyosság lenni a Gondviselésbe vetett hit mellett is!

„Elmúlik a világ és annak dicsősége”. Add, Uram, hogy ezt ne csak lássam, hanem éljem is.

1956 nyarán nem jól érzi magát. Az ápolónőképző ismeretei és saját sejtései alapján azonnal rákra gondol.

Pár hete nem vagyok jól. Nem tudnám megmondani, mi fáj. De nem jó a közérzetem.

A halálra gondoltam. Két nővérem egy év leforgása alatt meghalt, és mindegyik pár havi betegség után. Ma mindenki rákra gondol, ha betegnek érzi magát és iszonyodik tőle. Istennek nagy jósága, hogy én nem félek tőle. Talán azért, mert még csak gondolat, – de azt hiszem, amit az én jó Atyám küld majd nekem, az lesz számomra a legcélravezetőbb. Istenem, mindent Reád bízok.

Ha a jó Isten hív, az azt jelenti, hogy életmunkámat befejeztem. Már csak az égben van tennivalóm. Nem kell tovább a földön maradnom. Repülhetek haza – az atyai házba!... Vége a tanévnek! – Atyám öle, Szíve vár.

Hogy előtte még egy kicsit szenvednem kell? – Be kell tölteni testünkben Krisztus szenvedésének elmaradt részét.

Úgy gondolom, szívesen meghalok rákban. De ha meghalok, akkor azért odaát megkérem Atyámat, hogy találják már fel a rák gyógyszerét, hogy az én drága jó embertestvéreim kevesebbet szenvedjenek.

Már két évet elvégzett az ápolónőképzőből. Még egy fél év van hátra, hogy diplomát kapjon. 1956 júliusában írja:

Augusztus elsején megkezdődik az utolsó félév. Úgy érzem, életemben utoljára járok iskolába. Úgy tekintem ezt a félévet, hogy utána meghalok.

Készülnöm kell az örök életre úgy, hogy szeretem Istent teljes szívemből, lelkemből, minden erőmből. És magamat is szeretnem kell úgy, hogy el kell készíteni lelkemet – nem a halálra, hanem az örök életre. Mert ha életmunkámat a földön el is végeztem, tulajdon lelkemet nem készítettem még el. Ezzel még félben vagyok. De talán, talán van még egy fél évem, mielőtt meghalok.

(...) Az októberi máriás hónap elé nagy várakozással tekint. Október elsején így imádkozik:

Mily boldog lennék, ha Jézussal a hó elején elmondva: Íme itt vagyok..., a hó végén elmondhatnám a Beteljesedettet is!

Néhány gyakorlati jóföltételt fogalmaz meg, főképp fogadalmaink tökéletesebb megvalósításáért:

Szegénység: annyira kifoszthat Isten minden mulandóból – anyagiak, egészség, lelki képességek stb. –, hogy eljutok a Kármel hegyének csúcsához, ahol örök lakomában élvezi lelkem az Urat.

Engedelmesség: annyira alárendelem magam mindenkinek, hogy eljutok az egész szentség fundamentumához: az alázatossághoz.

(...) Elmúlik 1956 karácsonya, közeledik az újesztendő. Erzsébet nővér állapotában nincs semmi javulás. Alig tud magához venni valamit, állandó fájdalmak gyötrik. Az injekció csak pillanatokra csökkenti a szenvedést, – így megy ez éjjel-nappal. December 30-án ezt jegyzi fel:

Pár napig újra rosszabbul voltam. Foglalkoztat életfelajánlásom a hazáért. Én jó Uram! Hogy teljes áldozatra méltatsz-e, a Te titkod. De ez a testi gyötrődés, amit érzek, az biztos. Engedd, hogy szerető, a hazámba szerelmes lelkem letehesse azt a haza szent oltárán édes magyar népemért. Érted kevesebbet adni az életnél nem lehet. De akkora szeretettel adom, hogy ez a kis élet nagyobb lesz a végtelennél, a földi végtelennél, mert az örök végtelenben történik.

Urunk Színeváltozásáról nevezett Marie-Elisabeth nővér (1948-1999)

Víz fakad a pusztaságban

A gyermekkori barátnő, Marie-Véronique Walckenaer-Danjoy visszaemlékezése

Elisabeth az 1962-1963. tanév elején érkezett a Marmoutier-i Sacré-Coeur-be, a gimnáziumba. Bentlakó lett, mivel a családja Marokkóban maradt. A hétvégéket lengyel rokonainál töltötte Montrésor-ban. Egy kicsit gyökértelességnek és visszahúzódónak látszott, ami természetes egy „jövevény” esetében, aki távol kerül az övéitől, és egy konviktusban köt ki, ahol a többségünk már évek óta ismerte egymást. Később megtudtam, hogy egészségi

problémái is voltak. Nem azonnal kötöttünk barátságot. De anélkül, hogy tudtuk volna, egy olyan meghatározó esemény részeseivé lettünk mindketten, amely aztán mély barátságunk elindítójává lett. Így kezdődött meg köztünk az a folyamatos párbeszéd, amely egészen 1999. április 18-ig tartott, amikor ő egyesült Avval, akit „Jegyesének” hívott.

A *Sacré-Coeur*-ben minden évben három napos lelkigyakorlatot tartottunk teljes csöndben. Az esetek többségében egy jezsuita atya tartotta az elmélkedéseket. Második évünkben *Chobillon* atya prédikált nekünk. Ennek a lelkigyakorlatnak során Elisabeth számos metafizikai kérdést tett föl az ő „damaszkuszi útján”. 1966. október 29-én kelt levelében ezt írta: *Négy éve annak, hogy körülbelül öt évig tartó kételkedés után, megkaptam a hit kegyelmét Chobillon atya lelkigyakorlatán.* Ebben az időben világosodott meg előtte szerzetesi hivatása is – de erről csak néhány évvel később értesültem.

Az 1963-64-es évben mindketten beléptünk a Páli Szent Vince Társulatba. Minden szerdán együtt látogattunk meg egy idős, beteg hölgyet, *Antoinette* kisasszonyt. Gyalog mentünk végig a Loire partján a *Saint Radegonde*-tól egészen a „kőhídig”, és közben beszélgettünk mindarról, ami a szívünket betöltötte, főként erről a lelkigyakorlatról, és arról, hogy mit adott egyikünknek és másikunknak. Közös sétáink konkrét közös lelki úttá is váltak: mély és életre szóló barátságot kötöttünk.

A *Marmoutier*-ban együtt töltött évek alatt mindkettőnknek volt lelki „kísérője”: *Lorthiois* anya, az osztályfőnöknő, aki kivételes képességű nevelő volt, s akire mindketten bátran támaszkodhattunk akkor is, amikor már magasabb tanulmányainkat folytattuk, immár a saját életutunkon. Ez a szerzetesnővér mindmáig igen mélyen őrzi *Elisabeth* emlékét. Ezt írta nekem róla egy levélben: *Kristályból és tűzből volt összegyúrva. A kristály törékenységét, áttetszőségét, tisztaságát és a tűz visszafogott szenvedélyét hordozta. Ez a tűz amennyire fel tudta melegíteni a környezetét, annyira fájdalmasan égethette őt magát* (Róma, 2006. április 17.).

Együtt léptünk az érettségiző osztályba 1964-ben. Csodálatos tanulmányi vezetőnk, *Thouvenin* anya volt a végzősök felelőse. Elhatározta, hogy osztályunk tanulóival karácsony ünnepére eljátszatja Paul Claudel Angyali üdvözlet című drámáját, az első harmadév végén, decemberben. Elisabeth lett *Violaine*, a fiatal lány, én pedig *Mara*, a „fekete szajkó”. (*Violaine* szerepe kifejezetten Elisabeth számára való. *Violaine* ugyanis a darabban „megváltó személyiség”.) Ez a fiatal lány együttérzésből megkapja a leprát *Pierre de Craotól*, aki pedig csodálatosan meggyógyul. *Violaine*, már a leprától betegen, karácsony éjszakáján feltámasztja *Mara* kislányát, *Aubaine*-t. És csak manapság, amikor Elisabeth élete beteljesedett a Szeretetben, értem meg egészen, hogy mit jelent az a szerep, amelyet Elisabeth akkor „játszott”, és mennyire egybeesik élethivatásával. Tanulmányi vezetőnk sejtése, vagy csodálatos ihletése lehetett? Talán. Mindenesetre az, amit akkoriban nem értettem még, mára megvilágítja számomra Elisabeth életét. Ő mindig „*Violaine*” volt. Egy 1966. október 29-én kelt levélben azt írta nekem, Claudelt idézve: *Ne sírj, Mara! Most Violaine beszél hozzád. Violaine, aki távol van ugyan, de szívében közel van hozzád és hordoz téged. (...) Megyek lefeküdni, és az ágy lábánál folytatom imámat. Beléhelyezem magam Istenem jelentébe. Kérem Tőle a bocsánatát, Marám számára pedig az Ő erejét és segítségét. Mindannyiunkban ott él egy Mara és egy Violaine.*

1964-ben, a karácsonyi szünetben, *Elisabeth* szerencsétlenül elesett, és koponyatörést szenvedett. Átmenetileg félbe kellett szakítania tanulmányait, és így elváltunk egymástól. 1965-1966-ban Elisabeth újra kezdte a gimnázium utolsó évét *Marmoutier*-ben, miközben én *Sainte Marie de Neuilly*-ben készültem a klasszikus irodalom propedeutikai évre. Gyakran írtunk egymásnak, s ha csak lehetőség mutatkozott, mindent megtettünk azért, hogy találkozzunk. Egy ilyen együttlét alkalmával, 1968 őszén avatott be a vágyába, hogy egészen Istennek akar élni, szerzetes szeretne lenni. Megdöbbsentem, de elfogadtam a választását. Később, 1966-tól 1970-ig Elisabeth *Nancy*-ban tanult, ahol irodalmi és filozófiai licenciátust

szerzett. Én Nanterre-ben folytattam a tanulmányaimat, egészen a diplomáig. Leveleiben így hívott: „húgom Krisztusban”. Együtt lettünk Mária Gyermekai Társulat tagjai 1967 tavaszán – Elisabeth erre nagyon vágyott.

Ez nem te vagy, hanem 'a Krisztus'. Ő maga, személyesen az, aki szenved benned (...) Ő az, aki belépett ebbe a belső szenvedésbe, Ő az, aki már nem bírja, aki elgyöngül, aki kéri az Atyát, hogy vegye el tőle kelyhét. Benned folytatódik a szenvedés misztériuma, amelyet megváltó szenvedéssé kell tennünk a magunk és a többiek számára. Gondolj E.-re, akinek szüksége van rá, hogy felajánld érte, és annyi más embernek szüksége van ránk, a mi keresztünkre, hogy üdvösségre jussanak, hogy Istennél legyenek, ... Te mindezt tudod – és én is tudom –, de se te, sem én nem váltjuk át gyakorlattá. Mivel nagyon sokat kaptunk lelkiekben, felelősek vagyunk – végtelenül felelősek vagyunk mások és Isten előtt („mit tettél másokért?” – ez alapján ítélnék majd meg minket.) Felelősek vagyunk a lelkiéletünkért, az Isten szeretetért vállalt szeretetünkért – ott rejlik az ember szabadsága. Az ember növekedhet vagy összetöporodhat, gazdagodhat, vagy engedi elhalni azt, amit kapott – de ezért felelősek leszünk Isten előtt (1966. október 29.).

Csak csináld egyszerűen, amit kell. Ne pazarold el az idődet az aggodásra. A múlt elmúlt, a jövő szinte soha nem úgy történik, mint ahogy szeretnénk... Ilyen körülmények között a legjobb, ha azt csináljuk egészen jól, amit a jelen pillanat követel tőlünk, és bízunk a jövőben (1967. szeptember 11.).

Különös lelkigyakorlatom volt La Roche d'Or-ban. Témája: Szűz Mária, Isten Anyja és az emberek Anyja... Callerand atya beszélt az elején Istenről és a teremtésről, utána Mária helyéről a teremtésben, Isten tervében... Bemutatta, hogy Mária pótolhatatlan szerepet tölt be annak életében, aki egyesülni akar Krisztussal, s hogy minden Mária által történik. Sokkal könnyebb a lelki élet, ha Máriával, Mária által, Máriáért tevékenykedünk, gondolkozunk, örülünk, szenvedünk, imádkozunk. Az üdvözítő Jézus Mária által jött hozzánk, Jézushoz csak Mária által mehetünk, Jézussal csak Mária által egyesülünk. Jézus meghagyta nekünk, hogy ne féljünk buzgón fohászzkodni Máriához. Mária állandóan hív minket. Észrevétlenül háttérbe vonul, hirtelen eltűnik..., és helyette megjelenik Krisztus... Ha Máriához ragaszkodunk, elkerülhetetlenül Krisztushoz vezet minket, mivel egyesült Vele... Callerand atya alaposan megmagyarázta a Máriára vonatkozó evangéliumi szakaszokat, valamint a Jézus szenvedéséről szóló szövegeket, hiszen Mária akkor szinte állandóan jelen volt.

...Fogadd el egészen mindazt, amit Isten ad neked nap mint nap, a kegyelmeket, az örömet, a keresztet – fogadd a Teremtőtől... te kis teremtmény! Tedd Mária kezébe! És ő mindent a legjobb módon a javunkra tesz, Fia dicsőségére... Boldog évet kívánok neked, minden bizonytalansága ellenére... Ez alkalmat ad neked arra, hogy bebizonyítsd az Úr iránti bizalmadat (1967. október 5.).

Képzeld el, Isten tekintete előtt, a lélekben lakozó Krisztus tekintete előtt, milyen égető, milyen szívet tépő lehet a végtelen Szeretet fájdalma, amikor szemben áll a rosszal való tudatos vagy öntudatlan kiegyezésünkkel. Mindaz, ami szétválaszt, ami homályossá teszi a hitet, ami nyugtalanít, ami fáj, semmi más, mint a gonosz műve. Nem tudjuk elkerülni ezt a valóságot, bele kell merülni, hogy Krisztussal győzzünk felette, szenvedése és feltámadása által. Jézus szenvedésében érhető tetten leginkább ez a rettenetes, fájdalmas szembenállás a szerető Krisztus, a jóságos Krisztus és a gonosz, a megosztás, a rossz között... Jézus szenvedésében mutatkozik meg legvilágosabban mindenható Istenként. Mert Isten mindenhatósága azonos a végtelen Szeretettel, a végtelen Gyengédséggel, a végtelen Irgalmassággal... Ezzel a Szeretettel aratott Jézus győzelmet a gonosz felett... Tehetetlen, megalázott emberi roncs volt

szenvedése alatt. A gonosszal szemben csak ez a Szeretet, ez a teljes Szeretet maradt az övé. Mindennapi szenvedéseidben kérd Krisztust, töltsön el téged ezzel a gonoszt legyőző Szeretettel. Tanítson téged ez a Szeretet arra, hogy gyűlöld a rosszat, a bűnt a többiekben és önmagadban is. Kérd Jézust, mutassa meg neked, hol van a rossz, kérd Őt arra, hogy soha ne adj alkalmat a rossznak, és főként kérd őt arra, hogy mindig szeretettel, szelidséggel és irgalommal válaszolhass a rosszra. Isten szeretetével, szelidségével, irgalmával. Ha nincsenek ezek benned, annál jobb, mert Jézus majd neked adja. De a Szeretet nem tolakodó. Ha nem kérsz állandóan, nap mint nap, Jézus nem tud meghallgatni. Kérnünk kell Jézustól, hogy töltsön el bennünket szeretetével és megbocsátásával...(1967. október 17.)

(...)

Elisabeth 1992-ben, Colette-Marie nővérrel együtt, aki a Párizs melletti frileuse-i Kármelhez tartozik, Magyarországra jön, hogy segítsék a hamvaiból újjászülető pécsi Kármel elindulását.

Ebben a pusztaságban, ahol vagyunk, az elszigeteltség néha nagyon ránk nehezedik. Plappeville-ben ez egészen másként volt, sokan jöttek a szentmisére, a zsolozsmára, telefonok, levelek... Ha tudnád, mit jelent most egy levél, egy kedves szó!

Terezita nővérrel most éppen Németországba utazunk, ahol tíz ország tizenkét Kármeléből húszegynéhány kármelita nővér 'nagy-föderációs' találkozót tart hétfőtől szombatig.

Mulatságos, hogy én képviselem Magyarországot... Te nem így látod?

De hát végül is Szent Erzsébet a védőszentem! Apukám azt is állítja, hogy az ő ágán még egy kis magyar vér is csordogál az ereimben...

Ami a nyelvet illeti, az én ízlésem szerint egy kissé lassan haladok, de azért haladok. A háromnegyed illetve inkább a kétharmad részét értem annak, amit mondanak. Ha beszélnem kell, összezagyválólok ezt-azt, de hát muszáj belevágni. Magyarul éneklek a zsolozsmát és a misét. Elég paradox helyzet a 'partraszállás' után rögtön újoncmesternőként, első tanácsosként, liturgiavezetőként találni magam, holott még alig tudom a nyelvet...

Néha nehéz ezt megélni a hétköznapiakban: nem tudod, hogy ..., nem értetted, hogy ..., nem fogtad fel, hogy..., nem hallottad, hogy..., és nem akarom minden percben nyaggatni a nővért, aki tolmácsol.

A liturgiát is, ami rendes esetben egy élénkítő fürdő, ismeretlen, idegen nyelven mondani... Annyi mindent várnak tőled, és te még beszélni sem tudsz. Néha sírok egyet, aztán újra kezdem. Ne nyugtalankodj! Furcsamód állom a sarat... Az Úr keze, az ima és az értünk mondott imák teszik ezt!

Februárban két hétig kicsit gyengélkedtem, de most már jól vagyok, a C-vitamin kúra és a fokhagyma megtették a magukét... (A fokhagymát forró italba darabolták... zseniális!)

A „kis nyáj” lassan kezdi magára öltetni a Kármel vonásait. Csendben étkezünk. Munka közben és a folyosókon is ügyelünk a csendre, a Kompletórium után nagyszilencium van, nem nézzük este a Híradót a TV-ben, hanem helyette igazi, jó kármelita rekreáció van.

Ami a liturgiát illeti: mindent egy hangon recitáltak. Akiben nagy az áhítat lelke, annak ez így is imádságos, de egyébként borzalmas. Elkezdtünk tehát a zsolozsmához énekeket, tónusokat keresni, összeállítottunk egy énekes zsolozsmát. Énekpróbáink is vannak. Már énekeljük a Laudest, a Vesperást és a Kompletóriumot. Hátra van még a Tercia, a Sexta, és az Olvasmányos imaóra. A vasárnapi szentmisén is énekelünk, és ennek a gyönyörű, középkori templomnak a padjai lassan megtelnek. A zsolozsmákat időként pszalteriumon kísérem (a citerához hasonló hangszer, nagyon szép hangja van).

A noviciátusban hárman vannak. Erzsébet 57, Mirjam 37, Teréz 18 éves, két novícia és egy érdeklődő. Nyáron hárman vagy még többen jönnek. Látod, mennyire sürgős, hogy megtanuljak magyarul (1993. március 20, a vonaton)!

A feladatok megnehezültek, mert Terezita nővért teljesen leköti az építkezés, a renoválás, és nem tudja emellett még a perjelnöi feladatokat is ellátni. November elején megkérte Tamás atyát, a provinciálist, hogy engem jobban bevonhasson a perjelnöi szolgálatba. Ez azt jelenti, hogy én kísérem a közösségben a nővéreket belső útukon (már nem csak a noviciátushoz tartozókat), nekem kell tartanom a káptalanokat és meg kell szerveznem a kolostori munkát. A noviciátusban jelenleg négyen vannak, januárban már öten lesznek. Nekik a lelki kíséresen túl noviciátusi órákat is kell tartani. A liturgiával is komolyan kell foglalkoznom, hiszen most már mindent énekelünk. Ez nagyon segíti az imát. A nővérek igazán lelkesek.

Meg kell adni, a magyarok igazán muzikálisak. És a kis közösségünk, bármilyen szegény, mégis derekasan helyt állt. Az Úr kis csodája... A himnuszokat a pszaltériumon kísérem, néhány akkordot kapirgálva, hiszen ezen a hangszeren soha nem játszottam.

Úgy érzem, a kezdeti félelmek után, a közösség teljesen elfogadott minket Colette-Marie-val. Jó a kapcsolatam a noviciátusban, a makogásom ellenére. Az Úr kegyelme teljes erővel munkálkodik, mert a helyzet bizony kényes és nehéz. Megvalósítani a fiatalok és idősek, a magyarok és franciák testvéries együttélését – ez egy isteni bravúr. Nagyon hiszek az imában..., hogy a tej ne menjen össze, hogy a megpróbáltatásokat kibírjuk, hogy tudjuk egymást szeretni és tudjunk együtt élni, mindenek keresztlül. Csak ez az egy Kármel van itt. Az imának, az imádásnak egy ilyen helye annyira fontos az újjáépítéskor. Minden romokban van, az Egyházat is beleértve. Még a nép lelkét is cafatokra tépték. Ez a negyven év nagyon kártékony volt. Ettől úgy összeszorul a szívem! A kedvességnek, a hálának, a hitnek és reménynek olyan kincseit látom... (1993. december 7.)

A férjemmel 1994 júniusában „expedícióra” indultunk Magyarországra... Az utolsó Pécssett töltött éjszakánkon Terezita nővér súlyos agyvérzést kapott. Visszaérve Franciaországba, a plappeville-i nővérektől tudtuk meg a hírt, hogy Terezita nővér, aki olyan hűségesen őrizte a lángot ezekben a sötét időkben, ebből a világból átment az Atyához. Elisabeth-et nevezték ki perjelnőnek.

„Úgy fogadta ezt a feladatot, olyan egyszerűen, mintha csak azt mondták volna neki, hogy hozzon be a kertből egy fej salátát” – mondta nekem a nővér a telefonban. Soha nem felejttem el ezt a képet!

1997 októberében négy napra még egyszer ellátogattunk Pécsre. Elisabeth egy fél mondatban megemlítette, hogy gondok vannak az emésztésével. Ez az utolsó alkalom, hogy láttam őt. Decemberben még kaptam tőle egy lapot, azt írta, örült a látogatásunknak. A következő év elején, telefonon keresztül értesültem róla, hogy rákos. Többet nem hallottam a hangját ezen a földön. Kevés maradék idejét közösségének adta. Nekik szentelte utolsó életterejét.

NEM CSAK GYEREKEKNEK

A róka

Búsan ül a vörös róka,
hallgassuk meg, mi az oka.

„Ó, én Uram, hát már nincs más,
csak örökös szidalmazás?!
Nagyon bánt, hogy rágalmaznak,
s csúf nevekkal elhalmoznak.

A vén **ravas**z – azt mondják rám,
de mi igaz, Te tudod ám,
ravaszágnak semmi köze,
okosságért könyörögtem.

Azt is mondják, **telhetetlen**,
ha két tyúkot elemeltem,
többi ötven nekik ott van,
mértékletesség hát hol van?

Ott az **ínyenc** – kiabálnak,
a libáknál, ha meglátnak.
De bennem van erős lélek,
sovány lúddal is megélek.

Fogd a **rablót** – mily rágalom,
de cáfolni nincs alkalom.
Csak ha odúmba már érek,
igazságosságot kérek.

Te jól tudod, jámbor vagyok,
és imával fel nem hagyok.
Tartsd meg tehát rókaelkem,
sarkalatos erényekben.”

Kedves Gyerekek!

Mit gondoltok, vajon ez a róka: ravasz, telhetetlen, ingyenc, rabló, vagy pedig: okos, mértékletes, erőslékű, jámbor? Nehéz kérdés, mert amint látjuk, rókánk a túlzott vádaskodásra, túlzott védelemmel és magyarázkodással válaszol. De nem az a legnagyobb bűne, hogy elvitte a tyúkokat és a libákat, hanem hogy nem áttetsző és búsul.

Megkérdezhetnétek: hogyan lehetne egy róka áttetsző? Hiszen éppen a vers elején találjátok, hogy vörös. Ki látott még áttetsző rókát, amelyen át lehet látni, hacsak nincs üvegből?!

Bizony – ha volna neki – a lelke kellene, hogy áttetsző legyen, vagyis egyenes lelkűnek kellene lennie. A róka viszont ügyesen félremagyarázza az erényeket a maga hasznára. A ravaszágot okosságának nevezi, és ugye milyen szépen hangzik?! Ő mértékletes, mert ötven tyúk helyett kettőt vitt el, pedig egy sem az övé. Neki jó a sovány lúd is, nem keresi a kövéret, de valószínűleg csak azért, mert a kövéret nem tudta elkapni. Igazságosságot kér a rabló, mégpedig odúja biztonságából. Talán lett volna alkalom a cáfolatra, de a róka hanyatt-homlok menekült, mentette az irháját.

Így a ravaszdi előnyös színben tünteti föl magát, bár hazug módon teszi. És ami a legrosszabb, meg van győződve arról, hogy ő bizony jámbor, és szeretne is ilyen maradni.

A másik hibája rókánknak, hogy búsul. Megkérdezhetnétek: hát már az is baj, ha valaki búsul? Bizony baj! Mert hát miért búsul? Csupán azért, mert a másik rosszat gondol róla. – Akár igazunk van ugyanis, akár nem, ha rossz színben tűnünk föl mások előtt, mindenképpen

lelki hasznunkra fordíthatjuk. Vagy úgy, hogy megjavulunk, vagy úgy, hogy elviseljük Jézus iránti szeretetből.

Kis Szent Teréztől kérdezték:

„- Miért olyan vidám ma?

- Mert ma reggel két 'kis' bánatom volt. Ó, nagyon is érezhetőek!... Semmi sem okoz nekem olyan 'kis' örömet, mint a 'kis' bánatok.”

Boldog Titusz Brandsma atya pedig azt mondja:

„Egy pillanatnál sose szomorkodjunk tovább a saját nyomorúságunk vagy mások hibái miatt.”

Kérjük mi is ezeket a bölcs szenteket, hogy ezen az úton tudjunk haladni, mindig közelebb az Úrhoz!

Isten Bárányáról nevezett Márta nővér, OCD
Mindenszentek Kármel, Magyarszék

HITTANSAROK

A SZENTMISE (28)

Az átváltoztatás (3)

Íme, hitünk szent titka! – hangzik el közvetlenül az átváltoztatás után a pap ajkáról, a szentmisén résztvevők pedig ezt felelik rá: *Halálodat hirdetjük, Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.*

Mire való ez a kis párbeszéd? Arra, hogy tudatosan is megvalljuk hitünket abban a misztériumban, ami a szentmisében, kifejezettebben az átváltoztatás alatt történik, és amit külső érzékszerveinkkel nem tapasztalunk. Erről a misztériumról csak a hitünk tanúskodik, ezért is nevezzük „hitünk szent titkának”.

Milyen misztériumról, titokról van szó? A **megváltás misztériumáról**, amely Jézus kereszthalála és feltámadása által valósult meg. Ez a valamikor megtörtént esemény a szentmisében számunkra Jézus személyében, az Ő valóságos testében és vérében válik jelenvalóvá, azaz hatékonyá. Hisz ugyanaz a Jézus lesz jelen az eukarisztia színei alatt, aki annak idején önmagát értünk feláldozta.

Hogy valóban a megváltásunk misztériumára vonatkozik „hitünk szent titka” (és nem kifejezetten Jézus valóságos jelenlétére), az is bizonyítja, hogy a szentmisében még két másik lehetőség is van, amit az „Íme, hitünk szent titka” helyett mondhatunk: *Íme, megváltásunk szent titka* (válasz: „Valahányszor esszük ezt a kenyeret és iszunk ebből a kehelyből, halálodat hirdetjük, Urunk, amíg el nem jössz”), vagy *Íme, üdvösségünk szent titka* (válasz: „Üdvözíts bennünket, világ Megváltója, ki kereszted és feltámadásod által megmentettél minket”).

Miért fontos ezt hangsúlyozni? Azért, hogy a szentmisét ne egy szinte mágikus cselekménynek tekintsük, amelynek az a lényege, hogy a pap különleges hatalmánál fogva, bizonyos szavak elmondásával képes „odavarázsolni” az Úr Jézust az ostyába és a borba, akit azután nekünk csodálni és imádni kell. Jézus azért válik jelenvalóvá a szentmisében, hogy bennünket, ma élő embereket is üdvözítsen, hogy a kereszthalála és feltámadása által

kiaraszott kegyelmekből számunkra is bőségesebben juttasson²². Természetesen, Jézus nem csak az átváltoztatás pillanatától kezdve van jelen a szentmisében (erre a szentmise eddigi tárgyalásában már többször is kitértünk). Az átváltoztatáskor, a kenyér és bor színei alatt, Jézus csupán másként, „tapinthatóbban” lesz jelen.

Talán mondhatjuk, hogy az átváltoztatás a szentmise „csúcsa”, ahol nem csak Jézus jelenléte, hanem az ő megváltó tevékenysége is érzékelhetőbbé válik („ez az én testem... vérem... amely értetek adatik”). Azonban nem csak ekkor, hanem az egész szentmisében megváltásunk titkát ünnepeljük, a megváltás kegyelmeiből részesülünk.

Mi azonban a megváltás? Szükségünk van egyáltalán megváltásra? Mert ha nem (és sokan ma így gondolják), akkor bizony a szentmise is értelmetlenné válik, hitéletünk sok más elemével, gyakorlatával együtt.

A megváltásról egyszer már szó esett ennek az írássorozatnak a legelején²³, ezért most bővebben nem foglalkozunk vele. Egy mondatban mégis talán úgy lehetne összefoglalni, hogy a megváltás Istennek az a „tevékenysége”, amely által a halandó, bűnös embert felemeli, átalakítja és képessé teszi arra, hogy – a Vele való kapcsolat, közösség által – elnyerje az örök életet²⁴.

Igen hatalmas és sokrétű az, amit a jó Isten a kegyelem által a mi megváltásunk érdekében véghezvisz. Ezt a mi földi értelmünk képtelen felfogni. Olyan ez, mint egy víz alatti hatalmas hegy, amely – bár magasabb minden földi hegynél – nem látunk, mivel az óceán eltakarja földi szemeink elől. Ennek a hegynek legfeljebb a csúcsát látjuk, egy sziget formájában. Ezen a szigeten is lehetnek nagy, magas, nehezen megmászható hegyek, de jó tudnunk, hogy mindez csak kis része, csúcsa annak a még magasabb hegynek, amit nem látunk.

A „megváltás hegyének” látható „szigete” Jézus Krisztus, az ő földi élete. Benne, az értünk emberré lett és halált szenvedett Isten Fiában nyilvánvalóvá lett Isten megváltó akarata, tevékenysége. „Én azért jöttem, hogy életük legyen, és bőségben legyen” – mondja Jézus saját magáról, földi életének értelméről (Jn 10, 10). Ennek a „szigetnek”, Jézus életének is van azonban egy hatalmas, jó messziről látható hegye: a kereszthalál és a feltámadás („húsvéti misztérium”). Ezért, amikor a megváltásról beszélünk, a leggyakrabban – és joggal – Jézus kereszthalála és feltámadása jut eszünkbe; jó viszont tudnunk, hogy a kereszthalál és feltámadás csak (fontos és nélkülözhetetlen) „csúcsa” ennek a misztériumnak, amely magában foglalja Jézus egész életét, sőt, mondhatjuk, hogy valamikor a világ teremtésével kezdődött, és a világ végéig, azaz ennek végső beteljesüléséig tart.

A szentmisében, amelyben „megünnepeljük megváltásunk emlékét” elsősorban arról emlékezünk meg, hogy „Krisztus meghalt, alászállt a holtak országába, és hittel valljuk, hogy feltámadt...” (4. kánon). Ez a megemlékezés az átváltoztatás pillanatában éri el csúcspontját – ezért ez a rész csúcspontja az egész szentmisének. Nincs azonban csúcs hegy nélkül, sem hegy csúcs nélkül; a csúcs a hegy szerves része. Nem lehet a csúcsra feljutni, ha a hegyet előbb meg nem másztuk²⁵. Törekedjünk ezért a teljes szentmisén figyelmesen, aktívan részt venni, mert csak így tudunk majd igazán figyelni az átváltoztatás pillanataiban is (a csengő hangja ezen még egymagában nem segít!), és – Isten kegyelmével – valamit megsejteni abból a nagy misztériumból, amely Jézus kereszthalálában és feltámadásában a mi üdvösségünkért végbement.

²² Azért „bőségesebben”, mert természetesen azokhoz is el tud jutni a megváltás kegyelme, akik (saját hibájukon kívül) nem vesznek részt a szentmisén (más vallásúak, jóhiszemű ateisták, stb.).

²³ A szentmise „főszereplője” című (2.) részben.

²⁴ A megváltás célja az örök élet. Ezért azoknak, akik a földi élet a mindenük, akik csupán földi életükben keresik az igazi boldogságot, életük igazi értelmét, azoknak a megváltás többnyire egy értelmetlen fogalom.

²⁵ A hasonlatot folytatva: ha azonban bizonyos okoknál fogva mégsem tudunk feljutni a csúcsra (pl. pap hiányában nincs szentmise, csak igeliturgia és áldoztatás), akkor is megéri a „hegymászás”. Isten így is meg tudja adni azokat a kegyelmeket, amelyeket egy „rendes” szentmisén kaptunk volna, föltéve, hogy teljes szívvvel igyekszünk Őreá figyelni, és nem örülünk közben a háttérben annak, hogy „rövidebben is megúsztuk”.

MARCELL ATYA

JÉZUSSAL AZ ÖRÖMBEN, MUNKÁBAN ÉS A SZENVEDÉSBEN (Pillanatképek Marcell atya írásaiból)

1.) Öröm és derű

Egy bizonyos Gy. Testvérnek a következőket írja Győrből 1937.júl.8-án:

„Mit se törődjék azzal, Édes Fiam, hogy gyávának érzi magát a rekreáción, mikor sor kerül mások mulattatására! „Tegyen úgy, mintha bátor volna!” biztathatom Kis Szent Terézünkkel. A fő az, hogy derűt csaljunk testvéreink szemébe, arcára. A szeretet mindennél többet ér! S emelkedik az értéke, ha nehézségek közt jön létre, - ha erőfeszítésünkbe kerül”.

Marcell atyának ezek a szavai szinte nem is igényelnek magyarázatot, hiszen már többen is átéltünk hasonló helyzetet, ha nem is kolostori körülmények között: nem volt esetleg bátorságunk megszólalni mondván illetve gondolván: „*mit is gondolnak majd rólunk, meg aztán ki is nevethetnek, esetleg az is eszünkbe juthatott, hogy igazán nem is tudjuk jól kifejezni magunkat stb*”.

Marcell atya tanácsa egyszerű és igen bölcs: ne törődjék ezekkel, győzze le gyávaságát és tartsa a célt a szeme előtt: másokat megnevetetni, derűt csalni a többiek szemébe és arcára.

2.) Szenvedés, kísértések

S mit kezdjünk a szenvedéssel? Tekintsünk és nézzünk fel Jézusra és Máriára.

„*S mikor szenved, s mikor nem szenvedünk!? ...hálálkodva, szellemi könnyekkel gondoljon arra, hogy azok, akiket annyira szeretünk: Jézus, Mária, - mennyit gyötrődtek értünk! A szeretetet csak szeretettel lehet megfizetni. A szenvedést csak szenvedéssel lehet meghálálni. És a kísértések?!*” Mit tud az, aki meg nem próbáltatott?” Csupa érdemmé teszi az, aki legyőzi őket: Jézus kegyelme és Mária örökdő szeretete.”

3.) Hálaadás, bizalom, megelégedettség

Mennyire nagyon fontos a hálaadás és a köszönet kifejezése Isten és embertársaink felé, azt nem is gondoljuk talán mindig át. Egy rendtársam úgy fogalmazott, hogy szerinte egyik legfontosabb emberi tulajdonság kellene hogy legyen, hogy köszönetet mondunk a kapott jókért és nem csak „*elfogyasztjuk*” azokat, figyelmetlenül és hálátlanul. Egyébként minden nap hibázunk e területen mulasztással, ugyanakkor pedig szinte percenként nyílik alkalom akár Istennek, akár embertársainknak köszönetet mondani.

Marcell atya fentebb idézett levele végén a következőket olvashatjuk: „*Legyen az egész élete egy szüntelen Magnificat, mert Az, Aki hatalmas, nagy dolgot cselekedett az ő kis szolgájával: fölemelte és most eteti a szeretet erős kenyérével. Testi gyöngesége se aggassa. Tervei vannak vele az Úrnak. Bocsássa azt is egészen az ő rendelkezésére!..*”

1939.VIII.20-án Budapesten kelt levelében, ami szintén a Gy. Testvérnek címez, Marcell atya arról ír, hogy rendünkben mindig is lesznek dispoziciók (áthelyezések), de mennyire fontos ebben is az Istennek átadott lelkiület: „*Változások vannak, lesznek, hol örömünkre, hol bánatunkra, de mindig a jó Isten akarására! S ezért mindig is dicsérjük Őszentfelségét. – Nem is hiszi, mennyire örülök neki, hogy Rómában oly nagyon elégedett. Az édes Szűzanya kimondhatatlanul szereti az elégedett szíveket.*”

Tapasztaljuk, hogy vannak, akik szinte örökösen elégedetlenkednek. Semmi sem jó nekik, mindent ócsárolnak és lenéznek, csak az a jó, amit ők csinálnak (tesznek). Majdnem hogy azt mondhatjuk, hogy ők azok, akik fekete ecsettel járnak körbe a világban és embertársaik körében és ha lehet mindent feketére festenek.

4.) „Mennyország az én életem”

Életünk megkezdett örök élet, ami Marcell atya 1966. márc. 5-én, szűk három hónappal halála előtt (1966. május 29.), így fogalmaz meg:

„Eljutok oda enyéimmal együtt – bízom határtalanul Jézusban. De én már a földet földi életemben Mennyországgá akarom tenni. Lehetséges ez? Regnum Dei intra vos est! (”Isten Országá közztetek van!”). Mennyország az én életem. De hiszen rengeteget szenvedek! Annál inkább Jézus szenvedéseinek kellős közepette nem hordozta-e a Mennyországot? – Még csak akkor igazán!... Mennyországgá tenni a „számkivetés” helyét, a „siralom völgyét” – számomra és mindazoknak, akik e g y e k velem.”

5.) Ima és munka kapcsolata

Péczely Lászlónénak írt levelében arról elmélkedik, hogy számára az imádság mindennapi kenyér, ami nélkül nincs élet, s a munka is csak akkor Isten akarata szerint való, ha azt az imádság kíséri:

„Az imádság ezért napi kenyérem, amiből élek, s amiből másnak is szívesen adok... Ó, de szívesen azoknak, akiket igazán szeretek... Most tudom, hogy ima nélkül nincs - élet, nincs Krisztus és nincs a léleknek nyugalma! A munka is csak akkor Isten akarata szerint való jó-munka, ha imádsággal kezdik, imádságként folytatják s imádsággal végzik. Így megy jól a munka, másként nem igazi munka a munka. Ora et labora, és nem megfordítva. És nem is külön-külön, hanem együtt. Mégis először – ora!”

Befejező gondolatként és idézetként álljon itt egy mondat egy Hévízen 1938. VII. 22-én írt leveléből. E mondatban megfogalmazott lelkület szinte a legjellemzőbb Marcell atyára: *„Bízunk mindannyian drága Szűzanyánkban, aki sorsunkat irányítja, szerezzünk neki sok örömet, s köszöntsük Őt fáradozhatatlanul minél több Ave Maria-val!”*

fr.Sándor

AZ IDŐK JELEI MARCELL ATYÁNÁL

Puskely Mária: Marcell atya című könyvének 207. oldalán található páter Hunya jezsuita lelkiigazgató levele, melyben a következő sorok olvashatók: „A mai idők megítélésében nagyon egyetértünk. Én is elsősorú nagy lehetőségek idejének tartom a mait. A történések számai végsőképpen erősen vannak összpontosítva Isten kezében, aki a mai radikális történelmi erők segítségével mindenképpen egy radikális új kereszténységet akar kifejleszteni. Ehhez nagyon bőséges kegyelmeit adja.”

Ezek az 1945.jún.1-jén írt sorok azóta még jobban arra hívják a figyelmet, hogy felismerjük, mennyire nem a zavarokra kell figyelni. Most van itt a kellő idő, hogy az Isten akaratát felismerjük, amit a Szentírás úgy fogalmaz meg: „Isten akarata, hogy szentek legyetek!” (1 Tessz 4,2)

Marcell atyának és Hunya páternek a felfogása eligazít minket is annak felismerésében, hogy Isten kezében vannak a történelmi erők számai. A mi időnk is kegyelmi

idő. Minél inkább látjuk annak szükségét, hogy Istenre alapozzuk reményünket és Isten szerint rendezzük dolgainkat, és ennek megfelelően imádkozunk és cselekszünk, annál inkább teljesedik be bennünk is Isten üdvözítő akarata, minket most és örökre boldoggá tenni akarása. Az, hogy „keressétek elsősorban Isten országát és annak igazságát...”; most szinte kötelező haladási irányvá vált. Sok minden nehezen megy, de ha Istennel együttműködünk, fáradozásunk nemcsak nem hiábavaló, hanem bő gyümölcsöt terem Istennek és embertársaink szolgálatában.

Az idei Marcell atya évhez kapcsolódik az is, hogy szentéletű lelki barátja, páter Hunya halálának most az idén van 50.évfordulója. Mindketten sokat fáradoztak azért, hogy a hívek minél több jó pap és szerzetes vezetésével jól értékesítsék idejüket és erejüket Isten üdvözítő művének szolgálatában.

Dr. Kardos Mihály

A KÁRMEL NAGY CSALÁDJA

Egyedül az Egyetlennel

A sarutlan kármelita nővérek rovata

SEMMI SEM SZAKÍTHAT EL ISTEN SZERETETÉTŐL...

Hálatelt szívvel gondolok ez év március 31-ére, amikor Isten kegyelméből örökfogadalmat tehettem nővértársammal, Angéllával együtt.

Ez a pillanat alkalmat ad a visszatekintésre, hogy a Jó Isten miként vezetett.

Nem vallásos családban nőttem fel, de a szülői ház szeretetének melegét megtapasztalhattam, ami ma is segít hinni abban, hogy a jó létezik és működik világunkban, minden látszat ellenére. Ezt a harmonikus életet egy sorsfordító esemény szakította meg, egy hatalmas külső-belső sötétség, ami betöltött, és amelyből semmilyen kiutat nem láttam. Ekkor a Jó Isten megragadott, és kiemelt onnan. Megérezhettem, hogy semmi sem szakíthat el az Ő szeretetétől, amint Szent Pál írja: „*Ki szakíthat el minket Krisztus szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás? Éhség, mezítelenség, veszedelem, üldözés vagy kard? Amint írva van: «Miattad gyilkolnak minket naphosszat, olybá vesznek, mint a leölésre szánt juhokat» (Zsolt 44, 23). De mindezeket győzedelmeskedünk azáltal, aki szeret minket. Abban ugyanis biztos vagyok, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van.*” (Róm 8, 35-39)

Egyre gyakrabban tértem be a templomba, lassan mindennap részt vettem szentmisén, míg egy alkalommal megismertem egy ferences nővért, s általa a ferences kolostori harmadrendet. Négy évig éltem ebben a közösségben, amely az aktív rendekhez tartozik, tanítással, betegápolással foglalkozik. Nagyon szép ez az életforma, de valamilyen hiányt éreztem: a Jó Istennel való kapcsolat mélysége hiányzott, amint később Isten Szentlelke megértette velem.

Nagyon igaz, hogy a sötétségen át vezet az út a világosságra, hiszen a ferences rendből való távozásom után a lelki küzdelem évét éltem. Visszatértem korábbi munkahelyemre, ahol gyógyszerészként dolgoztam.

Isten szeretete és végtelen jósága megmutatkozott lelki atyám, egy jó ferences atya által, aki megértve mélyebb vágyaimat, megadta a kármelita nővérek címét. Így érkeztem meg 2001 januárjában – a zsoltáros szavaival élve – az „*áhitott kikötőbe*”. A kármelitákról Kis Szent Teréz Önéletrajzában már ferences éveim alatt olvastam. Ez a könyv minden bizonnyal nem véletlenül került a kezembe...

Nagyon hálás vagyok, hogy élhetem ezt az életet, amelyet az Úr Szent Terézia anyánk által nekünk ajándékozott, s amelyben őrizzük a csöndet, ápoljuk a bensőséges együttlétet Istennel, s így nővéreinkkel is. Életünk forrása a napi két óra belső ima, amelyben egyre inkább mélyül kapcsolatunk Istennel, s elé vihetjük minden gondunkat, világunk sok sebé, baráti beszélgetésben Ővele.

Végül hálát adok mindazon embertársaimért, akik ezen az úton segítettek, és most is segítenek, Szűzanyánk, a Kármelhegyi Boldogasszony oltalmába ajánlva életünket.

*Szűz Mária Mennybevételéről nevezett Margit nővér OCD
Mindenszentek Kármel, Magyarszék*

A KÁRMEL MEGHARCOLT SZABADSÁGA

Nehéz röviden megfogalmazni utamat a Kármelbe. Egy kép jutott eszembe. Életemet egy tengeren való utazáshoz lehetne hasonlítani, melynek több kikötője volt és végső állomása a magyarszéki Mindenszentek Kármel, ahol 2007. március 31-én Margit nővéremmel együtt örökfogadalmat tehettem. Hálával tartozom sokaknak, akik életem hajóját navigálták, hogy a helyes irányt megtartva, elérhessen az Istentől kijelölt helyre. Az elmúlt 38 évemet átszőtték viharokon való átkelések, több állomáson feszült várakozással teli tartózkodások és békés, csendes keresések.

Hálával tartozom szüleimnek, mert másfél évesen a keresztvíz alá tartottak és – bár hosszú ideig tudatlanul – Isten gyermekévé fogadásának örömeiben részesülhettem. Édesapám katonatiszt volt – ma már nyugdíjas –, ezért nem volt olyan egyértelmű az Egyházhoz való tartozás kifejezése. Bár Budapesten születtem (1969. július 31-én), Pécselt kaptam meg a kereszttség szentségének ajándékát. „Zarándok” család voltunk; ahová helyezték édesapámat, oda költözött a család. A hitoktatás abban az időben szóba sem jöhetett. Lentiben kezdtem, majd Pécselt fejeztem be az általános iskolát. Édesapám utolsó szolgálati helye Pécs maradt, ahol születtem.

Az általános iskola 4. osztályának egyik év végi záró feleletekor történt, hogy az akkori legjobb barátnőm – sajnos, ma már nem tudom, hol él, miként alakult az élete –, a felelés előtti pillanatokban egy kis imádságot tanított nekem a Szentlélekhez. Osztályunkból ő járt egyedül hittanra, és erről szerintem rajtam kívül nem tudott senki. Mindig ámultam, amikor beszélt a hittanóráról és az elsőáldozásáról. Akkor még nem értettem a vele történt események lényegét, de a kis ima, amire megtanított – ma sem értem hogyan –, rögtön megmaradt a fejemben, és azóta is többször imádkozom. Így hangzik: „*Jöjj el, Szentlélek, légy velem! Világosító Értelem, világosíts át fényesen! Amen.*”

Hálával tartozom Juditnak, mert csatorna volt Isten számára, általa Isten belépett az életembe úgy, hogy már tudtam, van Valaki, Aki fölöttünk áll és szeretetével igazgatja életünket. Minden általam nehéznek ítélt helyzeten Isten ennek a fohásznak elmondásával lendített át. Sajátos módon beszélgettem Istennel, mert az egyházi imádságokat nem

ismertem. Szerettem volna már akkor emberekkel foglalkozni, akik segítségre, támogatásra szorulnak, ezért egészségügyi szakközépiskolába jelentkeztem.

Hálával tartozom bátyámnak és feleségének, akik érettségi után elvittek egy alföldi kirándulás keretében Jászszentlászlóra, ahol megismerkedhettem *Zselepszky György* plébános atyával, ma – kármelita szerzetesként – Fábián atyával. A nála töltött pár nap feltárta előttem Isten végtelen szeretetének másokban is működő jelenlétét. A születésemtől szívembe elrejtett kincs valósággá, tudatossá vált bennem. *Fábián atya* által kerültem kapcsolatba az Egyház egyik színével, a karizmatikus megújulási mozgalommal.

A „kirándulásból” hazatérve testvéremék közösségébe kezdtem járni, melynek egy család adott otthont. Itt lehettem elsőáldozó 1988. február 21-én, és a nálam 9 évvel idősebb bátyámmal együtt a pécsi pálos templomban még abban az évben megkezdtük az előkészületet a bérálás szentségének föl vételére. 1989. május 13-án együtt részesülhettünk a Szentlélek ajándékaiban, és a szertartáson a szüleim is részt vettek. Ekkor tapasztaltam meg igazán az Egyházhoz való tartozásomat, olyan volt, mint belépni Isten Misztériumának rejtettségébe.

Ebben az időben már házi szociális gondozóként dolgoztam, kb. húsz idős ember tartozott hozzám, akiknek segíthettem mindennapi helyzetük megoldásában. A feladatot kihívásként éltem meg, mert a különféle szociális ügyeket egyedül kellett intézni munkahelyi főnökünk irányításával. Szép és nehéz volt. Évek múltával elköteleződünk testvéremekkel a pécsi Székesegyház „*Élő Víz*” nevű karizmatikus közösségében, ahol megtanulhattam az imádság Egyház által jóváhagyott formáit és az ún. kötetlen imádság gyümölcsöző erejét, a mindennapi szentírásolvasás gyakorlattá váltságának nehéz, de mások javát is szolgáló útját. Közösségünk több tagjával szolgálhattam a rosszindulatú betegségben szenvedő gyermekeknél, a pécsi Gyermekklinikán, ahová munka után jártunk az esti szentmisék kezdetéig, hetente egy-két alkalommal, és egy rövid időre megpróbálkozhattam a plébániai hitoktatás örömeivel, megtapasztalva nehézségeit is.

Ebben az időben néha már felcsillant előttem a szerzetesség gondolata, de erősebb volt a vágyam a családi élet iránt. Isten azonban „szárnyai oltalmában elrejtett” engem, és próbálkozásaim kezdetben nyitott ajtajai egy ponton túl bezárultak. Ez érvényes volt pályaválasztásaimra éppúgy, mint párválasztásaimra. Akkor nem értettem, de próbáltam az Úton megmaradva tovább menni.

Közben egy gyermekkori erős vágyam teljesülhetett be: három műszakos ápolónőnek a pécsi II. sz. Belgyógyászati Klinika Nephrológia-i osztályára kerültem. Gyönyörű évek voltak, életemnek ez a kikötői állomása volt a legstabilabb, a leginkább mélyről fakadó. Itt készítgetett fel Isten a szerzetesi hivatás Tőle kapott ajándékának elfogadására. Apostoli rendbe való belépésemet fontolgattam, sőt misszionárius szerettem volna lenni. Közvetlenül Kalkuttai Boldog Teréz anya halála után – 1997. szeptember 5-én, pénteken halt meg –, szeptember 8-tól három hetes szabadságomat, a Szeretet Misszionáriusainak budapesti, Tömő utcai házában töltöttem. A rákövetkező években hozzájuk jártam, próbáltam lelkiségüknek megfelelően élni. Komolyan gondolkodtam a rendbe való belépésen, és egyik szabadságomat európai anyaházukban, Varsóban töltöttem. Nagyon szép volt, sokat tanultam tőlük is, de ott tartózkodásom idején megfogalmazódott bennem, hogy valami többre vágyom. Meg kellett tapasztalnom, hogy tetteim Isten szerinti végrehajtásához több imádságra, elcsendesedésre van szükségem. Bezárult ez az ajtó is, de ablaka továbbra is nyitva maradt bennem, hiszen Boldog Teréz anya és Lisieux-i Szent Teréz szoros kapcsolatban állnak egymással. Mindezek ellenére a kalkuttai anyaházba való jelentkezési lapomat kitöltöttem, de belépésemet kétszer is elhalasztottam. Nem ismertem fel, miért. Amikor az itthoni kis közösségem vezetőjétől elbúcsúztam, és beszélgettünk a Szeretet Misszionáriusainak más rendi ágairól, a szemlélődő ággal kapcsolatban valamilyen számomra addig szokatlan érzés vett erőt rajtam. Heteken keresztül bennem maradt az a csendes megbékéltség, és elkezdtem fontolgatni, hogy talán

mégsem az apostoli, aktív élet az utam. Mint egy addig sötétben levő terület, úgy világosodott meg előttem, hogy még házi gondozó koromban jártam a pécsi Kármelben. *Teresita nővér*, az akkori perjelnő kérésére többen átmentünk a Kármel kertjébe tarackot irtani. Egy ilyen alkalommal mutatta meg nekünk Teresita nővér, a kolostor alagsorának átépítési munkálatait, mellyel cellákat alakítottak ki. Nagyon jó volt ott lenni. A ház nagyobb részében akkor még lakók éltek. Visszagondolva: Isten csendes szellője, mely a kármelita élet felé irányított, többször is megérintett, de mindig elengedtem magam mellett. 2000 tavaszán azonban, amikor a pálos atyák szervezésében részt vehettem egy római zarándokúton, a Szent Péter Bazilikában tartott szentségimádáson már azért imádkoztam, hogy ha ez a felismerés Istentől kapott ajándék, akkor teljesülhessen az Ő akarata. És attól fogva – kórházi beosztásomtól függően – elkezdtem szentmisére járni a Kármelbe.

Hálával tartozom lelki atyámnak, *P. Bátor Botond* pálos atyának, aki türelemmel kísérte végig lelki utamat, még ha talán némelykor őt is megrázta az ide-oda imbolygó hajóm labilitása. De ahogy szüleim és testvérem családja, ő is mindig mellettem állt. És eljött egy pillanat, amikor a stabilnak látszó kikötőmet nekem kellett bezárom úgy, hogy Isten mögöttem állt, de azt az ajtót már nem Ő akarta becsukni. Az akkor legnehezebb és számomra fájdalmas döntés mégis egy pillanat műve volt. A szívemet nyomasztó kő legördült.

Az előkészületi napokat, amikor érdeklődőként jelentkeztem a Kármelbe, és amikor belépésemre sor kerülhetett (2001. március 24.), igazi testi és lelki földrengések rázták meg, saját magam, de szüleim életében is. Isten ajándéka, hogy éppen családom biztatott utam folytatására, a döntésem melletti szilárd kitartásra, amikor minden összeomolni készült körülöttem. Érdeklődő időmet el kellett halasztani, mert két hétre kórházba kerültem, a belépésem előtti három hetet pedig édesapám töltötte súlyos betegséggel kórházban. Akkor még nem gondoltam, hogy ezek csupán külső megpróbáltatások, és a belső lelki küzdelmek ezután jönnek. Igaz, amit perjelnőnk, Mirjam nővér többször is elmond, hogy a Kármelt csak a falakon belül, a hétköznapi megélésével lehet megismerni. Egyetlen pillanatát sem sajnálom, egyetlen alapjaimban megrázó belső küzdelmet sem cserélnék el, még ha lehetne, akkor sem. Nővéreim közösségének megtartó ereje Isten különleges szeretetének ajándéka, általuk tapasztalhatom meg Isten irántam való bizalmát, és általuk tudom elfogadni, hogy mindennap – erre a szeretetre és bizalomra építve – adott a lehetőség az újrakezdésre. Amíg dolgoztam és próbáltam másoknak segítségére lenni, a lelkemben szükséges belső munkák háttérbe szorultak. Mások felé próbáltam nyitott lenni, de a közvetlenül mellettem élőkre és saját önfegyelmésemre nem figyeltem. Ezeket az elmulasztott pillanatokat ma is sajnálom, a szülői szeretet azonban még ezt is elnézte. A Kármelben nővéreim imái alakítottak, alakítanak, mert egy zárt közösségben csak felfelé vezethet a megoldások útja. A mindennapokban tapasztalhatjuk meg, hogyha személyes életemben első utam nem az Atyához vezet Jézuson át a Szentlélekben, akkor láncszemem elszakadhat, Isten szentélyének egy téglája – ami én vagyok –, meglazulhat. Felelős vagyok a mellettem élőkért, mert csak általuk tudom megtanulni, mit jelent a felelősség másokért.

Első fogadalmam (kis fogadalmam) letételekor Jézus szavait választottam életem céljául, jelmondatomul: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet.*” (Jn 14, 6) Ünnepeles örökfogadalmam mottójául pedig nem kerestem, hanem találtam az Énekek énekéből egy verset, ami összefoglalja eddigi életemet, és egyé kezdd válni bennem Jézus szavaival: „*Megleltem, akit szeret a lelkem, megragadtam, el nem engedem.*” (Én 3, 4)

Egy újabb szakasz kezdődött el most, amikor véglegesen Isten kezébe helyeztem az életemet, amikor ajándékba kaptam Tőle közösségemet. Az eltelt két hónapot úgy éltem meg, hogy ez a kikötő számomra valójában egy kis sziget, amit minden oldalról hullámverések érnek (a világból, az Egyházból, hazánkból érkezők), és ezeket Isten tudja lecsendesíteni benső, egyéni imáink és a közösség egysége, valamint a közös imaórákban való szüntelen felfelé tekintés által. Talán ez lehet a mi apostolságunk, hogy a bensőnkben és a közösségileg

megélt örömeiben és nehézségekben áradhat Isten csendje és békéje vissza a világ felé. Ez a mindennapi születések és halálok ideje, amikor valaki, valakik újjászülehetnek imáink által. Az Istenbe vetett hit, a Krisztushoz való tartozás, a Szentlélekre való ráhagyatkozás adhatja meg az Egyházban betöltött szerepünket, hogy egyre inkább Krisztus lakjék szívünkben, a szívekben, és gyökeret verjünk, verhessenek mások is, és alapot vessünk és vethessenek mások is a szeretetben. Hálával tartozom Istennek, mert különleges módon fonta össze életemet Margit nővéremmel. Egy időben lehattunk érdeklődők, egy hónapnyi különbséggel öltözhettünk be, és egy napon tehetjük le az első és az örökfogadalmat. Isten ajándékozó szeretetének jeleként éltem meg, hogy a Kármelben élővé válhatott Erdély népének és magyar hazánknak egysége.

„A nevünk kötelez”- mondta szeretett lelki atyánk. Életem a megharcolt szabadság gyümölcse lehet, ha már nem félek a hullámverésektől, és megengedem vadhajításaim levágását, valamint ha egyre jobban megnyitom szívemet, hogy Isten csendes Szellője belém áramolhasson. Tiszta csatorna szeretnék lenni sokak javára, hogy Isten Szeretete betölthesse minden ember szívét, és mindenki felfedezhesse a szívében elrejtett kincset. Ehhez szeretném kérni minden kedves olvasó imáit.

*Szent Családról nevezett Angéla nővér OCD
Mindenszentek Kármel, Magyarszék*

A CSENDRŐL

A középkorban a pihenés megszokott dolog volt. Az embereknek állandó lakásuk volt, előtte utca. Ugyanígy a szomszédnak. A kis bolt az utca végén állt, és harminc év múlva ugyanaz a bolt ugyanott állt, az eladó pedig üdvözölte az embereket. A faluban nyugalom uralkodott. Csak néha tévedt arra egy idegen, aki járt-kelt a faluban, és elmesélte, mi történt a városban. Minden házban az új hírekről beszélgettek. – Ha valami megzavarta ezt a nyugalmat, az nem volt jó.

A lelki élet ugyanaz volt, és az emberek szívesen megmaradtak kedvenc gondolataiknál. Természetesen néha jött egy-egy új gondolat. – Harminc év után, vagy esetleg gyorsabban: tíz év után.

Nagy Szent Teréz ebben az időszakban alapított, és írta könyveit. Az emberek ekkor még nyugalomban akartak élni, nem szerették, ha bármi is megzavarta őket. Ilyen helyzetben mondta Szent Teréz híres mondatát: „*Semmi se zavarjon!*”

A mai embernek tetszik, ha valami zavarja. Ha az élet újra meg újra nem változik, akkor unatkozik. Elképzelhetetlen, hogy a tévében este csak egyetlen egy program menjen, és a téma mindig változik: krimi, természetfilm, politika, sportesemény. De ez sem elég! Nem is csak egy adó van, hanem számtalan. Minden változik, és ez „szép”. Változik a lakás, a bútorok, a munkahely, a barátok, és a házastárs is. Vannak olyan gyermekek, akik már a második édesanyjával élnek. Miért ne?! Vannak diákok, akik minden évben iskolát váltanak; munkások, akiknek újra meg újra más munkatársuk van; és akkor miért ne lehetne új vallás, új ruha?! Szép mindig új autóval járni. Szép, ha zavar valami...

De mindez nem szép, ha lelki sivárság származik belőle, és nem szép, ha nehéz jó barátságot kötni, ha nem tudunk egymással benső módon beszélni. Igaz, hogy egy kármelita kolostorban mindennap kétszer van csendes imaóra. Mit *csinálnak* a nővérek ebben az időben? – Semmit, és ebben a „semmitben” találnak rá személyiségük magvára, és ebben találkoznak a Jóistennel, időznek el nála. Ekkor kezdődik az igazi új élet, a belső élet.

Nagy Szent Teréz kapcsolatot keres velünk, mellettünk áll, megadja a választ, hogy mi történjen ebben a két csendes imaórában, és így lelki életünkben ő lesz a mi anyánk.

De nemcsak a kármelita nővérek két csendes imaórájáról van szó, hanem általában a csendről, amely mindig lehetséges. Ha a házaspár este, amikor a gyermekek már alszanak, leül, és semmit sem *csinál*... Egyikük talán beszél egy kicsit a napi munkájáról, mi történt a gyermekekkel, a szomszédokkal, az áruházban... És ebben a csendben mélyebben találkoznak egymással. Most értjük meg, amit Szent Teréz mond: „*Semmi se zavarjon!*”

Elképzelhető, hogy ez a csendben tartott szünet igen rövid, csak néhány másodperc. Például egy menedzser, akinek csöng a telefonja, pusztán öt másodpercet vár, azután veszi föl, mutatkozik be és beszél. Mindössze öt másodperc szünetet tart, pihen, látja az új feladatot, és válaszol: „*Igen.*” Tárgyalásának minősége mindenképpen jobb lesz. – Menedzsment Szent Teréz iskolájában.

Fentebb szóltunk a házaspárról, és ott is úgy láttuk Szent Terézt, mint nagy tanítót. – Mi a tanítása? Egyszerűen elmondható: a csend a modern élet új forrása.

De ha beszélénk Szent Terézzel, azt mondaná: ez nem elég. A csendben nemcsak megtaláljuk a jó kapcsolatot házastársunkkal, vagy egy jó telefonbeszélgetést, hanem a csendben találkozunk Jézussal. Egy vallásos házaspár ekkor találkozik Jézussal, mert Ő mondta: „*ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.*” (Mt 18, 20) A házasság szentsége most válik élővé. Jézus abban az öt másodpercben ezt mondja a menedzsernek: „*én veletek vagyok minden nap a világ végéig.*” (Mt 28, 20)

Szent Teréz nagy tanítója a modern embernek. A kármelita kolostor pedig csendes imaórájában az új világ eszményképe.

P. Tilmann Beller
Schönstatt-mozgalom

A világban, de nem a világból

A Világban Élő Kármel rovata

„URAM, TE MINDENT TUDSZ...”

Egy elköteleződés margójára.

2007 április 22-én a Budapesti Kármel Kármelhegyi Bodogasszony-ról nevezett VÉK közösségében testvéreim előtt örök ígéretet tettem Mihály atya kezeibe a Szentháromság egy Istennek.

Ahogy Székely János atya mondaná- sémita gondolkozás szerint,- megzendült az ég, énekeltek az angyalok, és Terézia anyánk leszállt az égből, hogy bemutassa legkisebb leányát az Úr Jézusnak.

Igen Uram hosszú és rögös volt az út, amíg idáig eljutottam. 2000-ben kis Szent Teréz önéletrajzának elolvasása után elvittél egy kármelita lelkigyakorlatra. A lelkigyakorlaton Marcell atyát kértem, hogy hadd lehessen én is a „Kert”-ben akár csak egy eldugott kis sarokban. (A Kármelt magamban én is kertnek hívtam már akkor is.) Tudtam, hogy itt a helyem! Azóta hosszú és rögös volt az út. Egyszer egy VÉK testvért kérdeztem, hogy milyen a kármelita élete. Azt mondta, hogy olyan, mint, ha az ember egy szőlőprésben lenne. Gyakran mondogattam én is Jeremiás próféta szavait: „Rászedtél Uram, és én hagytam, hogy rászedj.” Nem számított, hogy öröm vagy fájdalom ért, minden édes boldogságban telt el...

Aztán a nehéz küzdelmes időszak. A lelki szárazság. A jó Isten, mikor már úgy gondolja, hogy már nem kell annyi cukorkát enni, akkor szilárd táplálékkal kezd etetni. Jó ilyenkor a testvérek tanácsát megfogadni és kitartani, sőt kérni a kitartás kegyelmét.

Aztán a Sapientia főiskola...Senkinek nem szoltam vágyamról, csak annak az egy személynek, aki pont a főiskolán, a tanulmányi osztályon az estisekkel foglalkozott. Mire feleszméltem, már a főiskola hallgatója voltam. Csodálatos 4 év volt. Minden VÉK tagnak javasolni tudom, hogy ha lehetséges ilyen úton is képezze magát. Esetleg teológiát végezve. Hisz Terézia anyánk első intelme is így szól leányaihoz:

„ Legyen bár még oly termékeny a föld, ha be nem vetik, csak bojtortját és tövist terem; egészen így áll a dolog a műveletlen emberi szívvel is.” (AK 537.o.)

Közben a képzések a közösségben. Csodálatos mesterem volt Szulyovszky Alajos személyében. Ő most már Nálad jár közben értünk Uram. Hála érte Néked! Köszönjük, hogy a mesterünk lehetett!...

Azután az Atyák révén képeztél minket Urunk, akik a „belső várkastélyt” jó alaposan, kétszer is végig magyarázva, más-más megvilágításban, mindig újat mondva magyarázták nekünk. Igazán kényeztetted Uram általuk is! Köszönjük nekik, és köszönjük Neked Uram. S utána, ha időnk engedte 1 órán át Veled lehetünk, hétről hétre, átélve a kapott tanításokat. Téged imádhattunk az Oltáriszentségben.

Jól tudom Uram az én szeretetem csak egy csepp az óceánban, de tudom, hogy Számodra ez a csepp is nagyon fontos. Számodra mindannyiunk szeretete olyan fontos, mintha egyedül lennénk a világon. Igen Uram...

„Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek!” (Jn 21,17b)

Áldott Légy Uram mindörökké! Magnifikat!

Szent Arcról nevezett Klára Benedikta OCDS

ZARÁNDOKLÁS

A Világban Élő Karmeliták soproni Keresztes szent János Atyánkról nev. Közössége, skapulárés testvérekkel együtt 2007. június 9-én különjáratú autóbusszal zárandokútra indultunk: Márianosztrára, majd a budapesti Kármelbe. Velünk utazott Szabó Kristóf ocd atya, lelki asszisztensünk édesanyjával együtt.

Márianosztra engesztelő nemzeti szentélyünk: engesztelj önmagadért, családodért, hazadért, egyházaodért, az egész világért! Attila pálos atya fogadott bennünket: rendjükről, a kegytemplomról hallhattunk ismertetőt. Majd Kristóf atya szentmiséjébe kapcsolódtunk bele.

Tegyük fel a kérdést: mit is jelent engesztelés? Sok ember nem látja, vagy nem akarja észrevenni, hogy emberi szinten sem lesz teljesen boldog, ha Istenhez való viszonya nem rendezett. Pedig mindennap nyög a rossz hatalma alatt: háborúk, gyilkosságok, betegségek, csalások, halál... Van, aki illúzióba menekül, hogy a tudomány egyszer oly erős lesz, hogy az ember még a halálon is úrrá lehet, kiküszöböl minden testi-lelki nyomort. Egyesek felejteni akarnak: az alkohol, a kábítószeres világába menekülnek.

A keresztény hit a rossz, a halál, az igazságtalanságok kozmikus gyökerére mutat rá: Istentől fordultunk el! A visszautat is Nála kell kezdeni, vele kiengesztelődni. Lehetséges ez, az út nyitva áll, mert maga a Szentháromság teremtett békét az emberiséggel Krisztusban.

A keresztény ember Krisztust követi, engesztelő tetteivel elégtételt akar nyújtani a szenvedő Jézus, az Isten Anyát ért sérelmekért. Engesztelésünk értéke az isteni elfogadástól függ. Az Atya elfogadta Krisztus elégtételét, és őmiatta fogadja el a mienket.

Szent Terézia: A Tökéletesség Útja c. könyvének 3. fejezetében arról olvashatunk, hogyan könyörög intenzíven Istenhez. Bemutatja közösségét Istennek, aztán az Atyához fordul, kérve a Fiú irgalmát, közösséget vállalva testvéreiért. Imádsága most is időszerű: ...” könyörülj

meg azon a sok lelken, akik vesztükbe rohannak, könyörülj meg szentegyházadon. Ne engedd, hogy továbbra is ártsanak a kereszténységnek: gyújts végre világot ebben a sötétségben...”

„Égi Édesanyánk, Világ Királynője, Nevednek erejével zúzd össze a Sátánt minden eszközével együtt. Belőlünk, pedig nevelj szenteket a kegyelem által. Győzd le bennünk a világ szellemét és győzd meg általunk a világot, hogy mielőbb eljöjjön Jézus Szíve országa, akié vagyunk egészen. Ámen! /Márianosztra, füzet, 11.old./

Azután folytatva zarándokutunkat, mely a Dunakanyar természeti szépségein át vezetett, érkeztünk meg a budapesti Kármelbe. András és Mihály kármelita atyák vártak bennünket. Itt két testvérünk vette fel a skapulárét, öltötte magára Édesanyánk ruháját.

Marcell Atya emlékévében, Reá emlékezve, kifejezte tiszteletünket, hálánkat, szobája falán koszorút helyeztünk el. Imánkban kértük közbenjárását rendünkért, VÉK-ért, egyházunkért, hazánkért!

Isten akarata szerint pereg életünk, ha Őrá hagyatkozunk, könnyebb elviselnünk. Kármel Édesanyánk oltalma alatt, menjek a tökéletesség útján. Az istenszeretet járja át lelkünket, hogy mások felé sugározhassuk ezt az életünket!

Julianna ocds

KÖNYVISMERTETŐ

Jézus, az Üdvözítő

Egyszerűen nézz rá!

Hogyan olvassa és törekszik élni az evangéliumot korunkban egy évtizedek óta imádkozó szerzetes? Miképpen mutatja meg, milyen az imában letisztult tekintet, amely egyszerűen néz az Üdvözítőre az evangéliumban? Erre ad választ a Sarutlan Kármelita Nővérek kiadásában megjelent alig 150 oldalas könyv, melynek szerzője egy szerzetes a Keleti Egyházból. E könyv a belső ima gyümölcse. Mondhatnánk, hogy elmélkedés az evangéliumról, de mégsem egészen az, mert az értelem nem dolgozik, hanem nyitottan *jelen van*, engedi, hogy beléhatoljon Isten Fénye, és megvilágítsa. Pihenésében az értelem ily módon megajándékozott lesz, a látás ajándékában részesül. Minden hiba, gyarlóság ellenére Jézus tekintetével lát, nem erőlködve, hanem egyszeri és folyamatos világosságban.

Az anonim szerző célja, hogy megszerettesse és közel hozza az evangéliumot a ma emberéhez.

„Jézus fáradtan leül a kút kávjára. Várja a samariai asszonyt. Engem vár. *Quaerens ne sedisti lassus...* éneklí a középkori latin himnusz. Édes Üdvözítőm, belefáradtál keresésembe, és leültél. Nem riadtál vissza a hosszú meneteléstől, a rögös, göröngyös úttól. És most leültél ott, ahol tudod, hogy el fogok menni, mert azt akarod, hogy találkozzam fáradtságoddal, és ugyanakkor gyöngédségeddel...”

Az evangélium minden egyes története itt és most hozzám szól, személyes üzenetet hordoz. „Jézus nem sokáig folytat párbeszédet velünk anélkül, hogy rá ne térne közvetlen valóságainkra. Kikérdez bennünket titkolt sebeinkről. Mi talán jobban szeretnénk megmaradni az eszmék talaján, és hallgatni, hogyan fejt ki Jézus valamely tantételt, «általános» üzenetet. De Jézus rövidre fogja: «Menj, és hívd ide férjedet...»”. Jézus szembesít önmagammal az

evangéliumban, ami lehet, hogy fájdalmas, de a megtisztulás útja. „Minél jobban gyarapszom Jézus ismeretében, annál jobban látom, hogy mindaz, ami életemben szerencsétlen véletlennek vagy balesetnek látszik, valamilyen módon a bűnhöz fűződik, akár a személyes, akár az áteredő bűnhöz... Bizonyos keresztény mozgalmak kudarca manapság nem abból adódik-e, hogy a bűnt soha nem nevezik «bűn»-nek?” De *ahol elhatalmasodik a bűn, ott túlárad a kegyelem*. A Golgotán nagy csere ment végbe a bűnös és Istene között. Én követem el a bűnt, és Jézus hal meg. „...jelen vagyok a bűnödben, elítélő, és egyszersmind szánakozó jelenléttel. Ott, akkor kérve kérlek: nézz rám... Ha ezt megteszed, a történet középpontja áthelyeződik. Többé nem a bűn lesz a középpontban, ahová minden összpontosul. Most már én foglalom el a középpontot. Ebben a pillanatban te szabad vagy... magamra veszek téged és *bűnödet*. A krízis már nem közted és a bűn között van, hanem közted és köztem. Szívem... vonz, megragad téged. Tekinteted elér hozzám...” Az Isten Báránya nemcsak leveszi vállunkról a bűnt, hanem átveszi a saját vállára. Fölemeli és hordozza.

Az egyszerű tekintet az Üdvözítőre rávezet, hogyan tanulhatjuk meg Jézust, aki – bár mindent megadhat – maga kér inni a samariai asszonytól, „a lekötelezettség helyzetébe hozza magát vele szemben. Alázatos a párbeszéd indításától kezdve. Mivel szívességet kér az asszonytól, könnyebb lesz neki kérni tőle, hogy számot adjon magáról. Az alázatosan kért szívesség megnyitja a kapukat.”

Megtanulni Jézust, a sarkában lenni és figyelni gesztusaira, a szeretet jeleire. „Nem ott lenni, ahol Jézus nincs ott, nem oda menni, ahová Jézus nem megy el... Oda menni, ahová Ő megy. És oda Vele menni. Nem távolról követni, hanem mellette menni. Nem akarni Őt megelőzni, gyorsabban járni nála. Mögötte járni alázatosan.”

Könyvünk hétköznapi családiasságra segít Jézussal, hogy merjük Őt beengedni mindennapi „profán” életünkbe. „Lehetséges az elkerülhetetlen napi teendők kellős közepette, szolgálat közben is, leülni az Úr lábához, és Őt hallgatni. A legsürgetőbb tevékenység sem zárja ki a Jézusra irányuló pillantást. Ha Márta számot adott volna magának erről, rájött volna, hogy a szolgálat megszakítása nélkül is a jobbik részt tudta volna választani, nem kevésbé, mint Mária.”

Jézus az Atya felé irányulva él. „Mindenben az Atya dicsőségét keresi, ami annyit jelent, hogy az Atya kinyilvánítására törekszik. Még akkor is, amikor megtudja Lázár betegségét, Jézus azt mondja, hogy ez a betegség «Isten dicsőségét» szolgálja (vö. Jn 11, 4). Isten dicsőségének gondolata, mint a cselekvés fő indítéka, amely oly fontos volt a nagy szentek számára, úgy látszik a mai keresztényekhez nem áll annyira közel. E téma visszaállítása gondolatvilágunkba, nem volna-e fölemelő és éltető?”

Isten dicsőségére élni a Szentháromságban. „Nem lehet ugyanis bizalmas közelségbe kerülni a Fiúval anélkül, hogy megtalálnánk az Atyát, és ugyanakkor a Lelket is.”

Isten egyszerű, de mi merünk-e egyszerűen imádkozni, egyszerű tekintettel közeledni Hozzá, aki előbb szeretett? Nem feledve, hogy „Aki az Egyszerűt szemléli, maga is teljesen egyszerűvé és tündöklővé válik.” (Szent Maximosz hitvalló) Könyvünk ebben kívánja segíteni az olvasót.

Sarutlan Kármelita Nővérek H-7396 Magyarorszáék, Kármelita Kolostor 1.

T: 72/581-460; F: 72/581-461

HÍREK

Papi jubileumok

Örömmel adhatunk hírt arról, hogy tartományunkban az elmúlt héten három jeles évfordulót is ünnepeltünk. Nagy dolog a hálaadás. Igen jeles esemény egy új szerzetesi, vagy papi életnek a kezdete. Kell, hogy azt méltóképpen megünnepeljük. De mennyivel csodálatosabb a hálaadás a szerzetesi életért, a papi szolgálat kegyelmeiért. Amikor már látunk is valamit azokból a gyümölcsökből, amit Isten elültetett a pályakezdő szívébe, életébe. Amikor már hálát adnak azok is, akik ezeken a személyeken keresztül találkoztak Isten szeretetével, irgalmával.

Ezért is különlegesen gazdag volt kegyelmekben az elmúlt hetünk.

P. Rumi Tamás extartományfőnök atyánk június 17-én ünnepelte vasmiséjét, pappászentelésének 65. évfordulóját. Erre az ünnepségre a Székesfehérvári idős-papok otthonában került sor szűk körben. Sajnos egészségügyi állapota nem tette lehetővé, hogy valamelyik templomunkban ünnepeljük Tamás atya jubileumát. De templomainkban imádkoztunk Tamás atyáért, és hálát adtunk a sok kegyelemért, amivel Isten elhalmozott bennünket az atya által. Tartományunk különösen is sokat köszönhet Tamás atyának mindazért, amit az újrakezdésben felvállalt.

P. Galambos László Balázs atya június 23-án, szombaton ünnepelte papszentelésének 50. évfordulóját. A délután 5 órai szentmisében adtunk hálát győri templomunkban Balázs atya papi szolgálatáért, és azért, hogy közöttünk van.

P. Keller Lőrinc Juvenál atyánk június 24-én ünnepelte gyémántmiséjét, papszentelésének 60. évfordulóját. A budapesti Huba utcai kármelita templomban adtunk hálát az elmúlt 60 esztendőért, annak minden kegyelméért. Az ünnepi szentmisén Juvenál atya volt a főcelebráns, az ünnepi szónok pedig egykori kispaptársa, majd klerikus növendéke, P. Takács Nándor Jusztin nyugalmazott székesfehérvári püspök atya volt.

Köszönjük Istennek, hogy idős rendi testvéreink vállalták a rendi életet, őrizték a rendi karizmát, és azt továbbadták, továbbadják nekünk. És köszönjük azt is, hogy papi szolgálatukban is velük volt a kegyelem. Köszönjük a hűséget, a szeretetet, a fáradhatatlan szolgálatot.

ZARÁNDOKLAT ERDÉLYBE

*A győri templomi közösséggel
(április 27 – május 1)*

Már nagyon vártam, hogy elinduljunk Erdélybe, amelynek végső célja a Csíksomlyói Szűzanyával való találkozás volt. Szívemben örömmel, mert eljött az ideje – a Szűzanya várja férjemet is. Többször voltam azelőtt zarándokúton, de nélküle. Imádságaink meghallgatásra találtak! A gyülekezésnél egyből kiderült, hogy milyen jó kis csapatot gyűjtött össze az Úr, és persze Tarzi atya, és utunk során bebizonyosodott, hogy mennyire segítőkész, vidám, egymásra figyelő, kedves testvéreim voltak.

Déván és Szovátán Bőjte Csaba atya gyermekeit látogattuk meg. Nevelőszüleikről sugárzott a jóság, akik egyenként tíz gyermeket nevelnek.

A gyermekek nagyon hálásak mindenért. Nagyszébenben és Brassóban nagy sétát tettünk a hatalmas tereken, a templomok karcsú tornyai versenyeztek egymással, melyik ér előbb az égi. Megérkeztünk Csíksomlyóra, velünk érkezett meg a szakadó eső. Azelőtt sokáig szárazság volt, örültek is a ferences testvérek. Olyan szép volt, egységben köszöntötte kis közösségünk a Szűzanyát és kértük, hogy járjon közben Jézus Urunknál fontos ügyekben. Tudtam Marcell atyától - a Szépszeretetet Kriszti olvasta fel nekünk utazás közben mély beleéléssel – Mária gyermeke nem vész el! Sokat segíthet lelki életünkben, ha teljes bizalommal, ráhagyatkozunk a Szűzanyára, mint egy gyermek, aki mindent rábíz édesanyjára. A Békás szorosban újra megtapasztalhattam kicsiségemet, a hatalmas sziklafalak között beleolvadtunk a kanyargós szerpentinbe. Utunk végén még egy öröm ért, Marosszentgyörgyön a kármelita nővérekkel együtt ünnepeltük Szent Józsefet, égi pártfogónkat május elsején. A nővérek szeretete messze a határokon túl is sugárzik most is felénk.
Bizom benne, hogy imáinkkal, zsoltárainkkal kedvébe jártunk Urunknak és Égi Édesanyánknak.

Lisieuxi Szent Terézről nev. Eleonóra

Kármel liturgikus naptár

Augusztus

7. kedd	Drepano Szent Albert atya – <i>emléknap</i>
9. csütörtök	A Keresztről nev. Szent Terézia Benedikta (Edith Stein) vértanú, Európa Társvédőszentje . – <i>ünnep</i>
16. csütörtök	Boldog Mária del Sagrario vértanú nővér – <i>választható emléknap</i>
18. szombat	Boldog Lénárd, Lajos-Mihály és Hubert francia kármelita vértanúk – <i>választható emléknap</i>
20. hétfő	SZENT ISTVÁN KIRÁLY – Tartományunk védőszentjének – <i>főünnep</i>
25. szombat	Betlehemi Boldog Mirjam nővér – <i>választható emléknap</i>
26. vasárnap	Szent Terézia anyánk szívsebzése – <i>ELMARAD</i>

Szeptember

1. szombat	Redi Szent Terézia Margit OCD nővér <i>emléknapja</i>
4. kedd	Boldog Antal O.Carm. vértanú – <i>választható emléknap</i>
11. kedd	Jézusról nev. Boldog Mária OCD nővér – <i>emléknap</i>
17. hétfő	Jeruzsálemi Szent Albert pátriárka . – <i>ünnep</i>